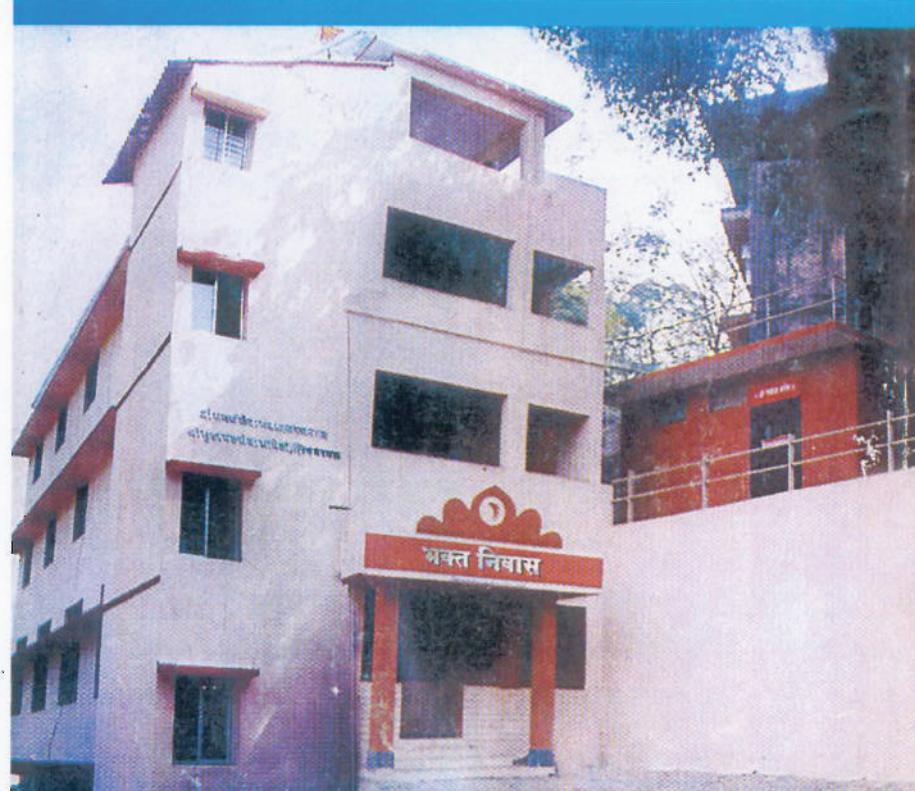

श्री सुंदरमठ सेवा समिती, शिवथरघळ

भवत निवास, शिवथरघळ

श्री समर्थ सांप्रदायिक
दैनंदिन उपासना
शिवथरघळ

श्रीक्षेत्र शिवथरघळ

मुंबई-गोवा महामार्गावरहून वरंधाटातून भोर-पुण्याकडे जाताना वरंधा घाटाचे आधी लागणाऱ्या बारसगांव येथून केवळ १५ कि.मी. अंतरावर असलेले हे क्षेत्र, पुणे-भोर कडून वरंधा घाटातून ६ कि.मी. अंतरावर आहे. भोर, पोलादपूर, महाडहून बारसगांव पर्यंत एम्.टी. गाडगा भरपूर उपलब्ध आहेत. बारसगावाहून सहाआसनी टमटममधून घळीवर येता येते.

स्वामी समर्थाच्या वास्तव्याने पुण्यभूमी ठरलेल्या महाराष्ट्रातील ४/५ क्षेत्रांपैकी एक, शिवाय जीवन ग्रंथ “श्रीमत् दासबोध” ची रचना येथेच झाल्याने दासबोधाचे जन्मस्थान म्हणून लोकमान्यता पावलेले पवित्र तीर्थक्षेत्र. १०० फूट उंचीवरून कोसळणारा प्रपात पावसाळ्यात असा काही जोशात असतो की, कितीही पाहून तृप्ती होत नाही. या दोन्ही वैशिष्ठ्यांसाठी येथे दर्शनार्थीची खूप गर्दी असते.

समर्थ विचारांचा प्रचार आणि प्रसार करणे, दर्शनार्थीची व्यवस्था पहाणे, ह्या तीर्थक्षेत्राचा विकास करणे ह्या गोष्टी सुदरमठ सेवा समिती संस्था पहाते. लहान मुले, महाविद्यालयीन विद्यार्थी, प्रापंचिक, ऊर्जेष नागरिक, दासबोधाचे अभ्यासक यांच्यासाठी संस्कार वर्ग, अध्यासवर्ग, साथना सासाह आयोजित करते. येथे स्थापन झालेल्या श्री समर्थ विद्यार्थीठांच्या पहिल्या दोन परीक्षांना संपूर्ण महाराष्ट्रातील ५००० पर्यंत शालेय विद्यार्थी प्रवेश घेतात. तर १८ वर्षांवरील अनेक जण मुमुक्षु, साधक, उपासक ह्या परीक्षा देऊन “भारतीय संरकृती उपासक” ही पदवी प्राप्त करतात.

¹ आषाढ श. १२ ते १५ या काळात कल्याण स्वार्थीची पुण्यतीथी माघ श. १ ते ९ पर्यंत दासबोध जयंती उत्सव हे योउ उत्सव ३००/४०० भक्तांच्या उपस्थितीत संपन्न होतात. शिवाय हिंदू धर्मातील सर्व सण, १५ ऑगस्ट, २६ जानेवारी हे राष्ट्रीय सण इथे साजरे होतात.

येथे येणारांनी सहलीचे ठिकाण, पर्वठन क्षेत्र म्हणून येथे येऊ नये तर एक महन्मंगल तीर्थक्षेत्र म्हणून, एक भाविक भक्त म्हणून येथे येऊन काही साधना करावी. धर्मग्रंथांचा अभ्यास करावा यासाठी खंडळाची अपेक्षा आसते.

जय जय रघुवीर समर्थ !

३०

॥ श्रीराम समर्थ ॥

शिवथरघळ येथील
दैनंदिन उपासना

देणगी मूल्य रु. १५/-

पहिली आवृत्ति

माघ शु. प्रतिपदा शके १९२९
६ फेब्रुवारी २०००

सहावी आवृत्ति

माघ शु. प्रतिपदा, शके १९३९
१६ जानेवारी २०१०
प्रती : २०००

प्रकाशक

श्रीसमर्थ विद्यापीठ,
शिवथरघळ.

◎ सर्व हक्क प्रकाशक स्वाधीन

मुद्रक
सतीश पाठ्ये
गर्जना मुद्रणालय,
१३०३, ए. शिवाजी पेठ, कोल्हापूर.
फोन : (०२३९) २६२६७६५

॥ श्री राम समर्थ ॥

सप्रेम नमस्कार,

श्रीसमर्थ रामदास स्वार्मीच्या वास्तव्याने व समाधीने पावन झालेल्या सज्जनगडावर दैनंदिन उपासना नियमितपणे चालू आहे. त्याचप्रमाणे श्री स्वार्मीच्या वास्तव्याचे व श्री दासबोधाच्या निर्भीतीचे स्थळ असलेल्या परमपवित्र शिवथरघळ येथेही त्याच उपासनेच्या आधारे अनेक वर्षांपासून दैनंदिन उपासना चालू आहे. तीच पद्धत व पाठ स्वीकारलेले आहेत. मात्र क्रमवारीत थोडा बदल केला आहे. अगदी आवश्यक वाटलेल्या काही काव्यांचा समावेश केलेला आहे. वारानुसार सात दिवसांत ‘करुणाष्टके’ आणि तिथीनुसार पंधरा दिवसांत ‘मनाचे श्लोक’ अशी विभागणी केली आहे. त्यामुळे दैनिक उपासनेत होणारी गैरसोय टाळण्यास मदत झाली आहे. शिवथरघळीतील या उपासनेची एक स्वतंत्र पुस्तिका असावी अशी बरेच वर्षांपासून असलेली इच्छा या पुस्तिकेच्या रूपाने साकार झाली आहे, या पुस्तिकेची प्रथम आवृत्ती माघ शु. १, १९२१ रोजी म्हणजे २००० साली प्रसिद्ध झाली. त्यानंतर २००७ पर्यंत एकूण तीन आवृत्त्या संपल्या. वर्षाखेरीस ही चौथी आवृत्ती प्रकाशित करीत आहेत.

सहाव्या आवृत्तीच्या निमित्ताने

या पुस्तिकेची पाचवी आवृत्ती एक वर्षात संपली, यावरून पुस्तिकेची उपयुक्तता लक्षात येते. दासबोध पारायण करताना या पुस्तिकेत सुरुवातीला म्हणावयाचे नमन, मनाचे श्लोक व पारायणानंतर म्हणावयाचा भाग या पुस्तिकेत असल्यामुळे दासबोध पारायणाचे वेळी या छोट्या पुस्तिकेमधून हा सर्वभाग तसेच प्रातः व सायं उपासनेचा भाग एकत्रच मिळतो. त्यामुळे श्री समर्थ रामदास स्वार्मी चतुर्थ जन्मशताब्दी काळात या पुस्तिकेची मागणी वाढली आहे. या पूर्वीच्या आवृत्तीप्रमाणे सर्व समर्थ भक्तांनी दैनंदिन उपासनेसाठी या पुस्तिकेचा लाभ घ्यावा ही विनंती.

धन्यवाद !

आपला,

गो. स. तथा आप्पा पाटगांवकर
श्री समर्थ विद्यापीठ, शिवथरघळ.

अनुक्रमांकिका

प्रातः उपासना

१) प्रातः स्मरण	५
२) भूपाळ्या	६
३) काकड आरती	९
४) प्रभाते मनी (मनाचे श्लोक)	१२
५) मारुती स्तोत्र	१३
६) जप व प्रसाद	१५

सायं उपासना

१) करुणाष्टके (वारानुसार)	१६
२) श्रीसमर्थाष्टक	२४
३) श्रीसदगुरुस्तवन	२५
४) सवाया	२६
५) जोहार	३१
६) चौपदी	३३
श्रीरामनामावली	३५
श्रीराम राम हे म्हणा	३७
७) श्रीरामरक्षा स्तोत्र	३८
८) मारुती स्तोत्र	४३
९) प्रार्थना	४४
१०) मनाचे श्लोक (तिथीनुसार)	४५
११) आरती : श्रीसदगुरुंची	६५
मनोबोधाची	६६
दासबोध	६६
१२) जप	६९
प्रार्थना	७०
प्रसाद	७०
१३) पसायदान	७१

प्रातः उपासना

गणाधीश जो ईश सर्वा गुणांचा । मुळारंभ आरंभ तो निर्गुणाचा ।
नमूं शारदा मूळ चत्वार वाचा । गमूं पंथ आनंत या राघवाचा ॥

भूपाळी

(ऊठ पंढरीच्या राया)

ऊठ पंढरीच्या राया । फार वेळ झाला ।
थवा वैष्णवांचा दारी । दर्शनासि आला ॥ धृ. ॥
पूर्व दिशे उगवे भानू । घुमे वारियात वेणू ।
सूर सूर गंधातुनिया । सुगंधात न्हाला ॥ १ ॥
कुक्षिं घेऊनीया कुंभा । उभी राहे चंद्रभागा ।
मुख प्रक्षाळावे देवा । गोविंदा गोपाळा ॥ २ ॥
पुंडलीक हाका देई । उभ्या राही रखुमाबाई ।
निरांजने घेऊनि हाती । सिद्ध आरतीला ॥ ३ ॥

-*-*-*-*

प्रातः स्मरण

गणेशः शारदा चैव सदगुरुः सज्जनस्तथा ।
आराध्यदैवतं गुह्यं सर्वं मे रघुनंदनः ॥ १ ॥
कराग्रे वसते लक्ष्मीः करमध्ये सरस्वती ।
करमूले तु गोविंदः प्रभाते करदर्शनम् ॥ २ ॥

समुद्रवसने देवि पर्वतस्तनमंडले ।
 विष्णुपत्नि नमस्तुभ्यं पादस्पर्श क्षमस्व मे ॥ ३ ॥

 विष्णुशक्तिसमुत्पन्ने शंखवर्णमहीतले ।
 अनेकरत्नसंपन्ने भूमिदेवि नमो नमः ॥ ४ ॥

 राम राम बद गे सखि जिव्हे । राघवाविण तुझे यश नोहे ।
 भक्षिसी मधुर तूं नये कामा । राम नेर्इल तुला निजधामा ॥ ५ ॥

 कल्याणानां निधानं कलिमलमथनं पावनं पावनानाम् ।
 पाथेयं यन्मुमुक्षोः सपदिपरपदप्राप्तये प्रस्थितस्य ॥

 विश्रामस्थानमेकं कविवरवचसां जीवनं सज्जनानाम् ।
 बीजं धर्मद्रुमस्य प्रभवतु भवताम् भूतये रामनाम ॥ ६ ॥

 || जय जय रघुवीर समर्थ ॥

-*-*-*-*-*

भूपाळ्या (भूपाळी १ ली)

उठि उठि बा रघुनाथा । विनवी कौसल्या माता ।
 प्रभात जालीसे समस्ता । दाखवि आतां श्रीमुख ॥ धृ. ॥

 कनक ताटीं आरतीया । घेउनि क्षमा शांती दया ।
 आली जनकाची तनया । ओवाळाया, तुजलागी ॥ १ ॥

 जीव शीव दोघेजण । भरत आणि शत्रुघ्न ।
 भाऊ आला लक्ष्मण । मन उन्मन होउनिया ॥ २ ॥

विवेक वसिष्ठ सदगुरु । संत महंत मुनीश्वरु ।
 करिती हरिनामें गजरु । हर्षे निर्भर होउनिया ॥ ३ ॥

 सुमंत सात्त्विक प्रधान । घेउनि नगरवासी जन ।
 आला वायूचा नंदन । श्रीचरण पहावया ॥ ४ ॥

 माझ्या जीवींचा जिव्हाळा । दीनबंधू दीन दयाळा ।
 भक्तजनांच्या वत्सला । देई दयाळा दर्शन ॥ ५ ॥

 तव तो राजीवलोचन । राम जगत्रयजीवन ।
 स्वानंदरूप होऊन । दासा दर्शन दिधले ॥ ६ ॥

(भूपाळी २ री)

राम सर्वांगी सांवळा । हेम अलंकारे पिवळा ।
 नाना रत्नांचिया किळा । अलंकार शोभती ॥ धृ. ॥

 पिवळा मुकुट किरीटी । पिवळे केशर लळाटीं ।
 पिवळ्या कुंडलांच्या थाटीं । पिवळ्या कंठी बनमाळा ॥ १ ॥

 पिवळे पदक करभुषणे । बाहुवटी करकंकणे ।
 पिवळ्या मुद्रिकांचे लेणे । पिवळे करीं शरचाप ॥ २ ॥

 पिवळा कांसे पितांबर । पिवळा ब्रीदाचा तोडर ।
 पिवळ्या घंटांचा गजर । पिवळ्या वाक्या साजती ॥ ३ ॥

 पिवळा मंडप विस्तीर्ण । मध्यें पिवळे सिंहासन ।
 राम सीता लक्ष्मण । दास गुण गर्जतसे ॥ ४ ॥

(भूपाळी ३ री)

उठि उठि बा मारुती | उठवी अंजनीमाय |
 प्रभात झाली बापा | रामदर्शना जाय || धृ. ||
 उठि सुर्योदय जाहला | राम सिंहासनी बैसला |
 तुजवाचुंनी खोळंबला | उठि बा सत्वर मारुती || १ ||
 राम सीता लक्ष्मण | भरत आणि शत्रुघ्न |
 तुझे इच्छिती आगमन | नळ नीळ अंगद || २ ||
 सुग्रीव वानरांचा राजा | भक्त बिभीषण तुझा |
 जांबुवंत वरिष्ठ वोजा | ब्रह्मनिष्ठ नारद || ३ ||
 अवघे मिळोनी वानर | नामे करिती भुभुःकार |
 दास म्हणे निरंतर | सदा स्मरावा मारुती || ४ ||

(भूपाळी ४ थी)

उठि उठि बा श्री सद्गुरु | भक्तकामकल्पतरु |
 तूं भवसिंधूचे तारु | करुणाकरु समर्था || धृ. ||
 कीं तूं परेहुनी पर | मनबुद्धिअगोचर |
 तुझा वेदां न कळे पार | शिणला अपार सहस्रफणी || १ ||
 नराचा होतो नारायण | उत्कट रामदास्य करुन |
 रामदास हे अभिधान | करी पावन पतितासी || २ ||
 भक्ति-ज्ञान अंतर्कळा | वैराग्याचा तूं पुतळा |
 कंप सुटे त्या कळीकाळा | त्वन्नाम दयाळा स्मरतांची || ३ ||

सिद्ध साधु संत सज्जन | इच्छिती शीघ्र तुझें दर्शन |
 तयां हेंचि लागले ध्यान | कपाट केंव्हा उघडेल || ४ ||
 स्वामी उद्घवजी कल्याण | घेऊनि छत्रचामरें जाण |
 उभे असती कर जोडून | इतरही जन सोत्कंठ || ५ ||
 गंगा यमुना सरस्वती | अंगणी संमार्जन करिती |
 अंष्ट महासिद्धी राबती | तुझा झाडिती दरबार || ६ ||
 ऐकूनि करुणावचने गाढी | उठले समर्थ बहु तांतडी |
 'संतदास' वरि कुरवंडी | निजदेहाची तयांवरी || ७ ||

-*-*-*-*

काकडआरती

श्रीराम

काकड आरती परमात्मया श्रीरघुपती | राजाराम श्रीरघु० |
 जिवीं जिवा प्रकाशली | कैशी निजात्मज्योती || धृ. ||
 त्रिगुण काकडा | द्वैत धृतें तिंबिला | द्वैत० ||
 उजळली निजात्मज्योति | तेणे जळोनिया गेला || १ ||
 काजळी ना मैस | नाही जळमळ ढळमळ | नाही जळ० |
 अवनी ना अंबर | प्रकाश निघोट निश्वळ || २ ||
 उदयो ना अस्तु | तया बोध प्रातःकाळी | तया० ||
 रामी रामदास | सहजींसहज जोवाळी || ३ ||

श्रीसमर्थ

ओवाळा ओवाळा श्रीगुरु रामदासराणा । जय गुरु राम० ॥
 पंचही प्राणांचा । दीपक लाविला जाणा || धृ. ॥

तिमिर अज्ञानयोगे । उजळिल्या वाती । योगे० ॥
 ज्ञानदीप प्रगटला । ज्ञानयोग प्रगटला । तेणे प्रकाशली ज्योती ॥ १ ॥

सज्जनगडनिवास माझे रामदास माये । माझे रामदास माये ।
 पंचही प्राणांचा । दीपक लाविला आहे || २ ॥

निर्गुण निरंज्योति श्रीगुरु रामदास । जय गुरु रामदास ॥
 दर्शन मंगलप्रद । कल्याणाचा कळस || ३ ॥

भजन

परित्राणाय साधूनां विनाशाय च दुष्कृताम् ।
 धर्मसंस्थापनार्थाय संभवामि युगे युगे ॥

मुखप्रक्षालन भूपाळी

कांकडा झाला आता मुख प्रक्षाळा ।
 मधु नवनीत शर्करा घेऊनि आली जनकाची बाला || धृ. ॥

उठले श्रीराम बैसले रत्नखचित चौरंगी ।
 मुख प्रक्षाळुनि टिळा कन्तुरी चंदन सर्वांगी ।
 रत्नखचित तुळशीच्या माळा मुगुट नवरंगी । कांकडा० || १ ॥

रत्नखचित पात्रांत भाक्षेल्या नवनीत शर्करा ।
 तांबुल घेऊनि सभे चालल्या ढाळिती चामरा ।
 त्यावेळी बोलती साही वर्णिती आठरा । कांकडा० || २ ॥

सिंहासनी श्रीराम बैसले सभा घनदाट ।
 आनंदे जयजयकार गर्जती पदी ठेवुनि लह्याट ।
 शुकसनकादिक वसिष्ठ भेटी आले नीलकंठ । कांकडा० || ३ ॥

हनुमंतादिक उभे राहिले जोडूनिया कर ।
 याचक आले दान मागती द्यावें सत्वर ।
 सख्या दासा भक्तिभजन देई निरंतर । कांकडा० || ४ ॥

-*-*-*

भजा राम विश्राम योगेश्वराचा । जपू नेमिला नेम गौरीहराचा ।
 स्वयें नीववी तापसी चंद्रमौळी । तुम्हां सोडवी राम हा अंतकाळी ॥ १ ॥

सदासर्वदा योग तूळा घडावा । तुझे कारणी देह माझा पडावा ।
 उपेक्षू नको गूणवंता अनंता । रघूनायका मागणे हेचि आता ॥ २ ॥

समर्थ मर्नी सांडि माझी नसावी । सदा सर्वदा भक्तचिंता असावी ।
 घडेना तुळा योग हा प्राप कोठे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठे ॥ ३ ॥

-*-*-*

सज्जनगडनिवास माझे रामदासमाये । माझे रामदासमाये ॥
 रामदासमाये । माझे रामदासमाये || धृ. ॥

श्रमहरणीनिवास माझे कल्याणमाये । माझे कल्याणमाये ॥
 कल्याणमाये । माझे कल्याणमाये || १ ॥

शरथूतीरनिवास माझे रामचंद्रमाये । माझे रामचंद्रमाये ।
 रामचंद्रमाये । माझे रामचंद्रमाये || २ ॥

|| जय जय रघुवीर समर्थ ॥

॥ प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥

प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा । पुढे वैखरी राम आर्थी वदावा ।
 सदाचार हा थोर सांडूं नये तो । जनीं तोचि तो मानवी धन्य होतो ॥ १ ॥

घनश्याम हा राम लावण्यरूपी । महाधीर गंभीर पूर्णप्रतापी ।
 करी संकटी सेवकाचा कुढावा । प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ २ ॥

बळे आगळा राम कोदंडधारी । महाकाळ विक्राळ तोही थरारी ।
 पुढे मानवा किंकरा कोण केवा । प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ३ ॥

सुखानंदकारी निवारी भयाते । जनीं भक्ति भावें भजावें तयाते ।
 विवेके त्यजावा अनाचार हेवा । प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ४ ॥

सदा रामनामे बदा पूर्णकामे । कदा बाधिजेनापदा नित्य नेमे ।
 मदालस्य हा सर्व सोडोनी द्यावा । प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ५ ॥

जयाचेनि नामे महादोष जाती । जयाचेनि नामे गति पाविजेती ।
 जयाचेनि नामे घडे पुण्यठेवा । प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ६ ॥

न वेंचे कदा ग्रंथिचे अर्थ कांही । मुखें नाम उच्चारितां कष्ट नाहीं ।
 महाघोर संसार शत्रु जिणावा । प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ७ ॥

देहेदंडणेचे महादुःख आहे । महादुःख ते नाम घेतां न राहे ।
 सदाशीव चिंतीतसे देवदेवा । प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ८ ॥

बहुतांपरी संकटे साधनांची । व्रते दान उद्यापने ते धनाचीं ।
 दिनांचा दयाळू मनीं आठवावा । प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ९ ॥

समस्तांमधे सार साचार आहे । कळेना तरी सर्व शोधून पाहे ।
 जिवा संशयो वाउगा तो त्यजावा । प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ १० ॥

नव्हे कर्म ना धर्म ना योग काहीं । नव्हे भोग ना त्याग ना सांग पाही ।
 म्हणे दास विश्वास नार्मीं धरावा । प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ११ ॥

पुण्यशलोको नलोराजा पुण्यशलोको युधिष्ठिरः ।
 पुण्यशलोको विदेहश्च पुण्यशलोको जनार्दनः ॥ १२ ॥

अहिल्या द्रौपदी सीता तारा मंदोदरी तथा ।
 पंचकंना स्मरेन्नित्यं महापातकनाशनम् ॥ १३ ॥

नमो आदिबोधात्मरूपा परेशा । नमो हंसनारायणा निजरेशा ।
 नमो ब्रह्मदेवा वसिष्ठा श्रीरामा । नमो मारुति रामदासाभिरामा ॥ १४ ॥

-*-*-*-*-

॥ मारुती स्तोत्र ॥

भीमरूपी महारूद्रा बज्र हनुमान मारुती ।
 बनारी अंजनीसूता रामदूता प्रभंजना ॥ १ ॥

महाबळी प्राणदाता सकळा उठवी बळे ।
 सौख्यकारी दुःखहारी धूर्त वैष्णव गायका ॥ २ ॥

दिननाथा हरिरूपा सुंदरा जगदंतरा ।
 पाताळदेवताहंता भव्य सेंदुर लेपना ॥ ३ ॥

लोकनाथा जगन्नाथा प्राणनाथा पुरातना ।
 पुण्यवंता पुण्यशीला पावना परितोषका ॥ ४ ॥

ध्वजांगे उचले बाहु आवेशे लोटिला पुढे ।
 काळाग्नी काळ रुद्राग्नी देखतां कांपती भये ॥ ५ ॥

ब्रह्मांडे माईली नेणो आवळे दंतपंगती ।
 नेत्रांगी चालिल्या ज्वाळा भृकुटी त्राहटिल्या बळे ॥ ६ ॥
 पुच्छ ते मुरडिले माथा किरिटीकुंडले बरीं ।
 सुवर्णकटी कासोटी धंटा किंकिणी नागरा ॥ ७ ॥
 ठकारे पर्वता ऐसा नेटका सडपातळू ।
 चपळांग पाहतां मोठे महाविद्युल्तेपरी ॥ ८ ॥
 कोटिच्या कोटि उड्हाणे झेपावे उत्तरेकडे ।
 मंद्राद्रीसारिखा द्रोणु क्रोधे उत्पाटिला बळे ॥ ९ ॥
 आणिला मागुती नेला आला गेला मनोगतीं ।
 मनासी टाकिले मागें गतीसी तुळणा नसे ॥ १० ॥
 अणू पासूनि ब्रह्मांडा एवढा होत जातसे ।
 तयासी तूळणा कोठे मेरुमंदार धाकुटे ॥ ११ ॥
 ब्रह्मांडाभोवते वेढे वज्रपुच्छे करूं शके ।
 तयासी तूळणा कैची ब्रह्मांडी पाहतां नसे ॥ १२ ॥
 आरक्त देखिले डोळा ग्रासिले सूर्यमंडळा ।
 वाढता वाढता वाढे भेदिले शून्य मंडळा ॥ १३ ॥
 धन धन्य पशु वृद्धी पुत्र पौत्र समग्रही ।
 पावती रूप विद्यादी स्तोत्रपाठे करूनिया ॥ १४ ॥
 भूतप्रेतसमंथादि रोगव्याधि समस्तही ।
 नासती तूटती चिंता आनंदे भीमदर्शने ॥ १५ ॥
 हे धरा पंथरा श्लोकी लाभली शोभली बरी ।
 दृढ देंहो निःसंदेहो संख्या चंद्रकळागुणे ॥ १६ ॥

रामदासी अग्रगण्य कपिकुळासी मंडणू ।
 रामरूपी अंतरात्मा दर्शने दोष नासती ॥ १७ ॥
 ॥ इति श्री रामदासकृत संकटनिरसनं मारुती स्तोत्रम् संपूर्णम् ॥

माळेचा श्लोक

मम माळे तुझ्या सबे दिनरात चालावे ।
 हातीं जरी तूं नसता श्वासात गे वसावे ।
 विसरू दे माझे “मी” पण माळच मी होऊन जावे ।
 श्रुति दालने ज्ञान भक्तीची उघडी गे मोक्ष दे ॥

राम नाम जप

श्रीराम जयराम जयजय राम (१०८)

॥ प्रसाद ॥

प्रसाद हा मज द्यावा देवा | प्रसाद हा मज द्यावा ॥ ४ ॥
 सहवास तुझाची घडावा देवा | प्रसाद हा मज द्यावा ॥ १ ॥
 निशिदिनी तव मी नाम स्मरावे | विसर तुझा न पडावा देवा ॥ २ ॥
 हृदय मंदिरी तुवा बैसुनी | ज्ञानयोग मज व्हावा देवा ॥ ३ ॥
 गुरुचरणामृत निशिदिनी प्राशुनी | जन्म मृत्यु चुकवावा देवा ॥ ४ ॥
 आत्मसुता प्रभु प्रसाद द्यावा | वियोग ना तव व्हावा देवा ॥ ५ ॥

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

-*-*-*

सायं उपासना

श्री करुणाष्टके

सोमवार

१. अनुदिन अनुतापें तापलों

अनुदिन अनुतापें तापलों रामराया । परम दिनदयाळा नीरसी मोहमाया
अचपळ मन माझे नावरे आवरीतां । तुजविण सिण होतो धांव रे धाव आतां ॥ १ ॥

भजनरहित रामा सर्वहि जन्म गेला । स्वजनजनधनाचा वेर्थ म्यां स्वार्थ केला
रघुपति मति माझी आपुलीशी करावी । सकळ त्यजुनि भावें कास तूझी धरावी ॥ २ ॥

विषयजनित सूखे सौख्य होणार नाही । तुजविण रघुनाथा वोखटें सर्व कांहीं
रविकुळटिळका रे हीत माझे करावें । दुरित दुरि हरावें सस्वरूपीं भरावें ॥ ३ ॥

तनु मनु धनु माझे राघवा रूप तुझें । तुजविण मज वाटे सर्व संसार वोझें
प्रचलित न करावी सर्वथा बुद्धि माझी । अचल भजनलीला लागली आस तूझी ॥ ४ ॥

चपळपण मनाचें मोडिता मोडवेना । सकळस्वजनमाया तोडितां तोडवेना
घडि घडि विघडे हा निश्चयो अंतरीचा । म्हणउनि करुणा हे बोलतों दीन वाचा ॥ ५ ॥

जळत हृदय माझें जन्म कोट्यानकोटी । मजवरी करुणेचा राघवा पूर लोटी
तळमळ निववी रे राम कारुण्यसिंधु । घडरिपुकुळ माझें तोडि याचा समंधु ॥ ६ ॥

तुजविण करुणा हे कोण जाणेल माझी । सिणत सिणत पोटी पाहिली वाट तूऱी
झडकरि झड घाली धांव पंचानना रे । तुजविण मज नेते जंबुकी वासना रे ॥ ७ ॥

सबळ जनक माझा राम लावण्यपेटी । म्हणउनि मज पोटीं लागली आस मोठी
दिवस गणित बोटी प्राण ठेवूनि कंठी । अवचट मज भेटी होत घालीन मीठी ॥ ८ ॥

जननिजनकमाया लेकरु काय जाणे । पय न लगत मूऱें हाणतां वत्स नेणे
जळधरकण आशा लागली चातकासी । हिमकर अवलोकी पक्षिया भूमिवासी ॥ ९ ॥

तुजविण मज तैसे जाहले देवराया । विलग विषमकाळी तूटली सर्व माया
सकळजनसखा तू स्वामी आणीक नाहीं । विषय वमन जैसे त्यागिले सर्व कांहीं ॥ १० ॥

स्वजनजनधनाचा कोण संतोष आहे । रघुपतिविण आता चित्त कोठे न राहे
जिवलग जिव घेती प्रेत सांडूनि जाती । विषय सकळ नेती मागुता जन्म देती ॥ ११ ॥

सकळ जन भवाचे आखिले वैभवाचे । जिवलग मग कैचे चालते हेचि साचें
विलग विषमकाळी सांडिती सर्व माळीं । रघुविर सुखदाता सोडवी अंतकाळी ॥ १२ ॥

सुख सुख म्हणतां हे दुःख ठाकूनि आले । भजन सकळ गेलें चित्त दुश्मीत जाले
भ्रमित मन वळेना हीत तें आकळेना । परम कठिण देहिं देहबुद्धि गळेना ॥ १३ ॥

उपरति मज रामी जाहली पूर्णकांमी । सकळभ्रमविरामीं रामविश्रामधामीं
घडिघडि मन आतां रामरूपी भरावे । रविकुळटिळका रे आपुलेसें करावें ॥ १४ ॥

जळचर जळवासी नेणती त्या जळासी । निशिदिन तुऱ्हपासी चूकलों गूणरासी
भुमिधरनिगमासी वर्णवेना जयासी । सकळभुवनवासी भेटि दे रामदासी

मंगळवार

२. तुऱ्हा दास मी वेर्थ जन्मासि आलों

असंख्यात रे भक्त होऊन गेले । तिहीं साधनांचे बहु कष्ट केले ।
नव्हे कार्यकर्ता भुमीभार जालों । तुऱ्हा दास मी वेर्थ जन्मासि आलों ॥ १ ॥

बहु दास ते तापसी तीर्थवासी । गिरीकंदरी भेटी नाही जनासी ।
स्थिती ऐकता थोर विस्मित जालो । तुऱ्हा दास मी वेर्थ जन्मासि आलों ॥ २ ॥

सदा प्रेमरासी तया भेटलासी । तुऱ्ह्या दर्शने स्पर्शने सौख्यरासी
अहंता मनी शब्दज्ञाने बुडालो । तुऱ्हा दास मी वेर्थ जन्मासि आलों ॥ ३ ॥

तुऱ्हे प्रीतिचे दास निर्माण जाले । असंभाव्य ते कीर्ति बोलोनी गेले ।
बहू धारणा थोर चकीत जालों । तुऱ्हा दास मी वेर्थ जन्मासि आलों ॥ ४ ॥

बहूसाल देवाळये हाटकाचीं। रसाळा कळा लाघवे नाटकाचीं।
 पुजा देखतां जाड जीवीं गळालों। तुझा दास मी वेर्थ जन्मासि आलों॥५॥
 कितेकी देहे त्यागिले तूजलागी। पुढे जाहले संगतीचे विभागी।
 देहे दुःख होतांच वेगी पळालों। तुझा दास मी वेर्थ जन्मासि आलों॥६॥
 किती योगमूर्ती किती पुण्यमूर्ती। किती धर्मसंस्थापना अन्नशांती।
 परस्तावलों कावलो तप्त जालों। तुझा दास मी वेर्थ जन्मासि आलों॥७॥
 सदा सर्वदा राम सांडूनि कामी। समर्था तुझे दास आम्ही निकामी।
 बहू स्वार्थबुद्धिनं रे कष्टवीलो। तुझा दास मी वेर्थ जन्मासि आलों॥८॥

बुधवार

३. रामावर भार

नसे भक्ति ना ज्ञान ना ध्यान कांहीं। नसे प्रेम हें रामविश्राम नाहीं।
 असा दीन अज्ञान मी दास तूझा। समर्था जर्नी घेतला भार माझा॥१॥
 रघूनायका जन्म जन्मांतरीचा। अहंभाव छेदूनि टाकी दिनाचा।
 जर्नी बोलती दास या राघवाचा। परी अंतरी लेश नाही तयाचा॥२॥
 रघूनायका दीन हाती धरावे। अहंभाव छेदूनिया उद्धरावे।
 अगूणी तयालागि गूणी करावे। समर्थ भवसागरी ऊतरावे॥३॥
 किती भार घालूँ रघूनायकाला। मज कारणे सीण होईल त्याला।
 दिनानाथ हा संकटी धांव घाली। तयाचेनी हे सर्व काया निवाली॥४॥
 मज कोंवसा राम कैवल्यदाता। तयाचेनि हे फीटली सर्व चिंता।
 समर्था तया काय उत्तीर्ण व्हावे। सदा सर्वदा नाम वाचे म्हणावे॥५॥
 दिनाचे उणे दीसतां लाज कोण्हा। जनी दास दीसे तुझा दैन्यवाणा।
 सिरी स्वामी तूं रामपूर्णप्रतापी। तुझा दास पाहे सदा सीघ्रकोपी॥६॥

गुरुवार

४. रघुनायका मागणे हेंचि आतां

उदासीन हे वृत्ती जीवी धरावी। अती आदरें सर्व सेवा करावी।
 सदा प्रीति लागो तुझे गूण गातां। रघूनायका मागणे हेंचि आतां॥१॥
 तुझे रूपडे लोचनी म्यां पहावे। तुझे गूण गातां मनासी रहावे।
 उठो आवडीं भक्तिपंथेचि जातां। रघूनायका मागणे हेंचि आतां॥२॥
 मनीं वासना भक्ति तुझी करावी। कृपाळूपणे राघवे पूरवावी।
 वसावे मज अंतरी नाम घेतां। रघूनायका मागणे हेंचि आतां॥३॥
 सदा सर्वदा योग तुझा घडावा। तुझे कारणी देह माझा पडावा।
 उपेक्षू नको गुणवंता अनंता। रघूनायका मागणे हेंचि आतां॥४॥
 नको द्रव्यदारा नको येरझारा। नको मानसी ज्ञानगर्वे फुगारा।
 सगूणीं मज लावि रे भक्तिपंथा। रघूनायका मागणे हेंचि आतां॥५॥
 भवें व्यापलों प्रीतिछाया करावी। कृपासागरे सर्व चिंता हरावी।
 मज संकटी सोडवावे समर्था। रघूनायका मागणे हेंचि आतां॥६॥
 मनीं कामना कल्पना ते नसावी। कुबुद्धी कुडी वासना नीरसावी।
 नको संशयो तोडि संसारवेथा। रघूनायका मागणे हेंचि आतां॥७॥
 समर्थापुढे काय मागों कळेना। दुराशा मनी वैसली हे ढळेना।
 पुढे संशयो नीरसी सर्व चिंता। रघूनायका मागणे हेंचि आतां॥८॥
 ब्रिदाकारणे दीन हाती धरावे। म्हणे दास भक्तासि रे उद्धरावे।
 सुटो ब्रीद आम्हांसि सांडूनि जातां। रघूनायका मागणे हेंचि आतां॥९॥

शुक्रवार

५. बुद्धि दे रघुनायका

युक्ति नाहीं बुद्धि नाहीं | विद्या नाहीं विवंचिता ।
 नेणता भक्त मी तूळा | बुद्धि दे रघुनायका ॥ १ ॥
 मन हे आवरेना की | वासना वावडे सदा ।
 कल्पना धांवते सैरा | बुद्धि दे रघुनायका ॥ २ ॥
 अन्न नाहीं वस्त्र नाहीं | सौख्य नाहीं जनामध्ये ।
 आश्रयो पाहतां नाहीं | बुद्धि दे रघुनायका ॥ ३ ॥
 बोलतां चालतां येना | कार्यभाग कळेचिना ।
 बहुत पीडिलों लोकीं | बुद्धि दे रघुनायका ॥ ४ ॥
 तुळा मी टोणपा झालो | कष्टलों बहुतांपरी ।
 सौख्य तें पाहतां नाहीं | बुद्धि दे रघुनायका ॥ ५ ॥
 नेटके लिहितां येना | वाचितां चुकतों सदा ।
 अर्थ तो सांगता येना | बुद्धि दे रघुनायका ॥ ६ ॥
 प्रसंग वेळ तर्केना | सुचेना दीर्घ सूचना ।
 मैत्रिकी राखतां येना | बुद्धि दे रघुनायका ॥ ७ ॥
 संसारी श्लाघ्यता नाहीं | सर्वहि लोक हांसती ।
 वीसरू घडतो पोटीं | बुद्धि दे रघुनायका ॥ ८ ॥
 चित्त दुश्चित्त होतां हे | ताळतंत्र कळेचिना ।
 आळसू लागला पाठीं | बुद्धि दे रघुनायका ॥ ९ ॥

कळेना स्फुर्ति होईना | आपदा लागली बहू ।
 प्रत्यहीं पोट सोडीना | बुद्धि दे रघुनायका ॥ १० ॥
 संसार नेटका नाहीं | उद्गेग वाटतो जिवीं ।
 परमार्थ आकळेना कीं | बुद्धि दे रघुनायका ॥ ११ ॥
 दर्इना पुर्विना कोणही | उगेचि जन हांसती ।
 लौकीक राखिता येना | बुद्धि दे रघुनायका ॥ १२ ॥
 पीशुणे वाटती सर्वे | कोणीही मजला नसे ।
 समर्था तूं दयासिंधू | बुद्धि दे रघुनायका ॥ १३ ॥
 उदास वाटतें जीवीं | आतां जावें कुणीकडे ।
 तूं भक्तवत्सला रामा | बुद्धि दे रघुनायका ॥ १४ ॥
 कायावाचा मनोभावे | तुळा मी म्हणवीतसे ।
 हे लाज तुजला माझी | बुद्धि दे रघुनायका ॥ १५ ॥
 सोडविल्या देवकोटीं | भूभार फेडिला बळे ।
 भक्तांसी आश्रयो मोठा | बुद्धि दे रघुनायका ॥ १६ ॥
 भक्त उदंड तुम्हांला | आम्हांला कोण पूसते ।
 ब्रीद हे राखणे आधी | बुद्धि दे रघुनायका ॥ १७ ॥
 उदंड ऐकिली कीर्तीं | पतीतपावना प्रभो ।
 मी येक रंक निर्बुद्धी | बुद्धि दे रघुनायका ॥ १८ ॥
 आशा हे लागली मोठी | दयाळुवा दया करी ।
 आणीक नलगें कांही | बुद्धि दे रघुनायका ॥ १९ ॥
 रामदास म्हणे माझा | संसार तुज लागला ।
 संशयो वाटतो पोटीं | बुद्धि दे रघुनायका ॥ २० ॥

शनिवार

६. श्रीसमर्थाच्या जीवीचे आर्त

समाधान साधुजनाचेनि योगे । परि मागुते दुःख होते वियोगे ।
 घडीनें घडी सीण अत्यंत वाटे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठें ॥ १ ॥
 घरें सुंदरें सौख्य नानापरीचें । परी कोण जाणेल तें अंतरीचे ।
 मनी आठवीतांचि तो कंठ दाटे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठें ॥ २ ॥
 बळे लावितां चित्त कोठें जडेना । समाधान तें कांहि केल्या घडेना ।
 नवे धीर नैनीं सदा नीर लोटे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठें ॥ ३ ॥
 अवस्था मनीं लागली काय सांगे । गुणी गुंतला हेत कोण्हासि मागे ।
 बहुसाल भेटावया प्राण फूटे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठें ॥ ४ ॥
 कृपाळूपणे भेट रे रामराया । वियोगे तुझ्या सर्व व्याकुळ काया ।
 जनांमाजि लौकीक हाही न सूटे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठें ॥ ५ ॥
 आहा रे विधी त्वां असें काय केले । पराधीनता पाप माझें उदेले ।
 'बहुतांमध्ये' चूकतां तूक तूटे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठें ॥ ६ ॥
 समर्था मनी सांडि माझी नसावी । सदा सर्वदा भक्तचिंता असावी ।
 घडेना तुझा योग हा प्राप कोठें । उदासीन हा काळ कोठें न कंठें ॥ ७ ॥
 अखंडीत हे सांग सेवा घडावी । न होतां तुझी भेटि काया पडावी ।
 दिसेंदीस आयुष्य हें वेर्थ आटे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठें ॥ ८ ॥
 भजो काय सर्वापरी हीण देवा । करूं काय रे सर्व माझाचि ठेवा ।
 म्हणों काय मी कमरिखा न लोटे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठें ॥ ९ ॥
 म्हणे दास मी वास पाहें दयाळा । रघुनायका भक्तपाळा भुपाळा ।
 पहावें तुला हें जिवीं आर्त मोठे । उदासीन हा काळ कोठें न कंठें ॥ १० ॥

रविवार

७. पडलेले कोडें

उदासीन हा काळ जातो गमेना । सदा सर्वदा थोर चिंता शमेना ।
 उठे मानसीं सर्व सांडूनि जावे । रघुनायका काय कैसें करावें ॥ १ ॥
 जनीं बोलता चालतां वीट वाटें । नसे अंतरी स्वस्थ कोठें न कंठे ।
 घडीनें घडी चित्त कीती धरावें । रघुनायका काय कैसें करावें ॥ २ ॥
 अवस्था मनीं होय नाना परीची । किती काय सांगो गती अंतरीची ।
 विवेकेंचि या मानसा आवरावें । रघुनायका काय कैसें करावें ॥ ३ ॥
 विचारें तन्ही अंतरी कोँड होतो । शरीरासि तो हेत सांडूनि जातो ।
 उपाधीस देखोनि वाटे सरावें । रघुनायका काय कैसें करावें ॥ ४ ॥
 म्हणे दास ऊदास जालें दयाळा । जनीं वेर्थ संसार हा वायचाळा ।
 तुझा मी तुला पूसतों सर्वभावे । रघुनायका काय कैसें करावें ॥ ५ ॥

८. तुजवीण रामा मज कंठवेना

तुझीया वियोगे जीवित्व आलें । शरीरपांगे बहु दुःख जाले ।
 अज्ञान दारिद्र्य माझे सरेना । तुजवीण रामा मज कंठवेना ॥ १ ॥
 परतंत्र जीणे कंठू किती रे । उच्चाट माझे मनी वाटतो रे ।
 लळाटरेखा जपि पालटेना । तुजवीण रामा मज कंठवेना ॥ २ ॥
 जडली उपाधी अभिमान साधी । विवेक नाही बहुसाल बाधी ।
 स्वामीवियोगे पळहि गमेना । तुजवीण रामा मज कंठवेना ॥ ३ ॥
 विश्रांति देही अणुमात्र नाही । कुळाभिमाने पडिलों प्रवाहीं ।
 स्वहीत माझे होता दिसेना । तुजवीण रामा मज कंठवेना ॥ ४ ॥

विषयी जनानें मज लाजविलें । प्रपंचसंगे आयुष्य गेले ।
 समर्थीं बहु क्रोध शांती घडेना । तुजवीण रामा मज कंठवेना ॥ ५ ॥
 सुदृढ जाली देहबुद्धि देही । वैराग्य काहीं होणार नाहीं ।
 अपूर्ण कामी मन हे विटेना । तुजवीण रामा मज कंठवेना ॥ ६ ॥
 निरूपणी हे सद्बृत्ति होते । स्थळत्याग होतां सर्वेचिजाते ।
 काये करु रे क्रीया घडेना । तुजवीण रामा मज कंठवेना ॥ ७ ॥
 संसारसंगे बहु पीडलो रे । कारुण्यसिंधू मज सोडवी रे ।
 कृपाकटाक्षे सांभाळि दीना । तुजवीण रामा मज कंठवेना ॥ ८ ॥
 जय जी दयाळा त्रैलोक्यपाळा । भवसिंधू हा रे मज तारि हेळा ।
 धारिष्ठ माझें हृदर्थी वसेना । तुजवीण रामा मज कंठवेना ॥ ९ ॥
 आम्हां अनाथा तू येक दाता । संसार वेथा चुकवी समर्था ।
 दासां मनीं आठव वीसरेना । तुजवीण रामा मज कंठवेना ॥ १० ॥

-*-*-*-*

श्रीसमर्थाष्टक

समर्था मला पूर्ण वैराग्य द्यावे

तुला मागतों रामदासा दयाळा । दिनाकारणे देई आतां कृपाळा ।
 घडो भक्ति तूझी असे त्वां करावे । समर्था मला पूर्ण वैराग्य द्यावे ॥ १ ॥
 नको वासना विषयी होऊं देऊं । परद्रव्य देखोनिया तृण भावूं ।
 असे दृढ वृत्तीमधे त्वां वसावे । समर्था मला पूर्ण वैराग्य द्यावे ॥ २ ॥
 नको काम हा क्रोध चांडाळ पापी । नको मोह तैसा मद क्रूरल्पी ।
 मना कल्पनेपासुनी सोडवावे । समर्था मला पूर्ण वैराग्य द्यावे ॥ ३ ॥

सदा सर्वदा शांति वीरक्ति राहे । हरीकीर्तनी चित्त माझें वसों हें ।
 अखंडीत अध्यात्म कर्णी पडावे । समर्था मला पूर्ण वैराग्य द्यावे ॥ ४ ॥
 असे मूढ मी कांही माते कळेना । कर्धीं दास दास्यत्व तूझे घडेना ।
 शिरीं हस्त ठेवूनि दुःखा हरावे । समर्था मला पूर्ण वैराग्य द्यावे ॥ ५ ॥
 सदा संगती सज्जनाची असावी । मती दुर्मती कांही कोठें नसावी ।
 मनी लोचनीं रामरूपा पहावे । समर्था मला पूर्ण वैराग्य द्यावे ॥ ६ ॥
 असे आवडी अंतरी दर्शनाची । परी भाग्यहीना मला भेटी कैचि ।
 करी प्रार्थना दीन वाणी स्वभावे । समर्था मला पूर्ण वैराग्य द्यावे ॥ ७ ॥
 खरा दासबोधी असे भाव माझा । मनामाजि हा लागला ध्यास तूझा ।
 म्हणे उद्घवसुत हाती धरावे । समर्था मला पूर्ण वैराग्य द्यावे ॥ ८ ॥

-*-*-*-*

श्रीसद्गुरुस्तवन

शुकासारिखे पूर्ण वैराग्य ज्याचे । वसिष्ठापरि ज्ञान योगेश्वराचे ।
 कवी वाल्मिकासारिखा मान्य ऐसा । नमस्कार माझा सद्गुरु रामदासा ॥ १ ॥
 उपदेश ज्याला असे राघवाचा । श्रवणी जसा गूण परिक्षितीचा ।
 विवेकी विरागी जगी पूर्ण तैसा । नमस्कार माझा सद्गुरु रामदासा ॥ २ ॥
 करी कीर्तने नारदासारखाची । कदर्यूपरी शांति ज्याचे सुखाची ।
 जया वाटते कांचनू केर जैसा । नमस्कार माझा सद्गुरु रामदासा ॥ ३ ॥
 स्मरणी जसा शंकर की प्रलहाद । चकोरापरी आठवी रामचंद्र ।
 रमा सेवी पादांबुजें जाण तैसा । नमस्कार माझा सद्गुरु रामदासा ॥ ४ ॥
 पृथूसारिखा अर्चनीं वाटताहे । खरा अकुराच्यासम वंदिताहे ।
 नसे गर्व काहीं अणूमात्र ऐसा । नमस्कार माझा सद्गुरु रामदासा ॥ ५ ॥

खरी भक्ति त्या हो जगी मारुतीची । असे रामदासा परी मारुतीची ।
 नसे भेद दोघां जळी गार जैसा । नमस्कार माझा सदगुरु रामदासा ॥ ६ ॥
 जये अर्जुनासारिखें सख्य केलें । मुळींहूनिया द्वैत निःशेष केले ।
 सितानायकूटूढ केला कुवासा । नमस्कार माझा सदगुरु रामदासा ॥ ७ ॥
 बळीं आत्मनीवेदनी पूर्ण झाला । विदेहीपणे दास तैसा मिळाला ।
 म्हणे उद्घवसुत वर्णू मी कैत्सा । नमस्कार माझा सदगुरु रामदासा ॥ ८ ॥
 तुझा भाट मी वर्णितो रामराया । सदा सर्वदा गाय ब्रीदें सवाया ।
 महाराज दे अंगिंचे वस्त्र आता । बहू जीर्ण झाली देहेबुद्धिकंथा ॥
 ॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

-*-*-*-*

सवाया

(याच क्रमाने म्हणावयाच्या. प्रत्येक सवाइचे शेवटी म्हणावा जयजय राम असा घोष करावा.)

१. श्रीगणपती

वंदिला गजवदन । सुख सुखाचें सदन ।
 जेणे जाळिला मदन । त्याचें अंतर धरा ॥ १ ॥
 राम राम राम । जन सज्जन विश्राम ।
 साधकांचे निजध्याम । हित आपुलें करा ॥ २ ॥
 अखंडीत निजध्यास । धरा अंतरी अभ्यास ।
 बोले भागवत व्यास । हरिभजनें तरा ॥ ३ ॥
 धीर उदार सुंदर । कीर्तीं जाणतसे हर ।
 सोडविले सुरवर । वरदायक खरा ॥ ४ ॥

२. श्रीमारुती

रामदूत वायुसूत । भीमगर्भ जुत्पती ।
 जो नरंत वानरंत । भक्तिप्रेम वित्पती ॥ १ ॥
 दासदक्ष स्वामिपक्ष । नीजकाज सारथी ।
 वीरजोर शीरजोर । धक्कदिंग मारुती ॥ २ ॥

३. श्रीराम

नाम श्रीराम सुंदर । ध्याती उमामहेश्वर ।
 सिंहासनी रघुवीर । अंकीं सीता शोभली ॥ १ ॥
 लक्ष्मण महावीर । भरत शत्रुघ्न धीर ।
 हनुमंत जोडी कर । देवर्षी गायिला ॥ २ ॥
 ज्याचें ध्यानी रामदास । तेंच ध्यान कल्याणास ।
 बंधु दत्तात्रेयास । रामप्रेमा लाधला ॥ ३ ॥
 वर्णू राघवाचे यश । श्रीगुरुचा नामधोष ।
 पूर्वपुण्य हें विशेष । लक्ष पार्यीं ठेविला ॥ ४ ॥

४. श्रीमारुती

नयनी पाहतां हनुमंत । ज्यासी वर्णिती महंत ।
 ज्याचा महिमा अनंत । मुख्य प्राण रामाचा ॥ १ ॥
 स्वामी रामाचे वहन । केलें लंकेचे दहन ।
 त्याची कीर्तीं गहन । बलभीम नामाचा ॥ २ ॥
 सदा बांधुनिया माज । करी रामाचें निजकाज ।
 ज्याचे शिरीं रघुराज । सेवक पूर्णकामाचा ॥ ३ ॥
 सर्व देवांचा वरिष्ठ । वारी दासाचें अरिष्ठ ।
 रामदास एकनिष्ठ । मारुती हा नेमाचा ॥ ४ ॥

५. श्रीसमर्थ

श्रीसमर्थ मुख्यप्राण | सच्चिदानंदाची खाण |
 जगदोद्धारासी ठाण | मांडिले जेणे || १ ||
 अविद्येची ताणाताण | ममतेची दाणादाण |
 अभिमानाचा पाणाण | फोडिला त्वरें || २ ||
 जीव अत्यंत अजाण | तेचि जाले सुजाण |
 क्वचित घेतां आडरान | मार्गी लावतो त्वरें || ३ ||
 वचन जेंवि रामबाण | कदा नव्हे अप्रमाण |
 निश्चयेंसी समान | राम राम बोलणे || ४ ||

-*-*-*-*

वारांच्या सवाया

शनिवार

हरी गिरीपरी ठाण | बळे चालिले फुराण |
 वरी घेतले किराण | अंतराळ जातसे || १ ||
 कपी लागवेगे धावे | मागे लांगूळ हेलावे |
 वैरसमंध आठवे | बज्जदाढा खातसे || २ ||
 मनोवेगें झेंपावला | द्रोणागिरीस पावला |
 हात घाली झौषधीला | आटघाट होतसे || ३ ||
 गिरी उत्पाटिला बळे | सळे बांधिला लांगुळे |
 मागे फिरे अंतराळे | लळेकरी येतसे || ४ ||

रविवार

नाम जेजुरीगड सुंदर | तेथे नांदे म्हाळसावर |
 संगे भैरवगण अपार | पूर्ण अवतार शिवाचा || १ ||
 पीत अश्वावरी स्वार | हाती घेऊनि तलवार |
 करी मणिमृद्गुसंहार | करी उद्धार जगाचा || २ ||
 चंपाषष्ठीचा उत्सव थोर | यात्रा मिळती अपार |
 घेळकोट नामाचा गजर | भक्त आनंदे करिताती || ३ ||
 दास म्हणे रामराव | राम तोचि खंडेराव |
 जेथे भाव तेथे देव | लक्ष पायीं जडलिया || ४ ||

सोमवार

धन्य कैलासभुवन | शुभ्र शंकराचे ध्यान |
 पुढे नाचे गजानन | सिंहासनी बैसला || १ ||
 वाचे उच्चारितां हर | त्यासी देतो महावर |
 करीं पातकांचा संहार | अंकी गिरजा शोभली || २ ||
 कृष्णा गोदां भागीरथी | ज्याचे जटेंतून निघती |
 पावन त्या त्रिजगतीं | स्नानपाना लाधल्या || ३ ||
 भैरवादि समुदाय | रामनाम नित्य गाय |
 भवभ्रम सर्व जाय | लक्ष पायीं ठेविल्या || ४ ||

मंगळवार

धन्य तुळजापूर सुंदर | माता नांदे घरोघर |
 तेहतीस कोटि सुरवर | उभे असंती त्या ठाया || १ ||

यात्रा येतसे अपार | उदो बोलाचा गजर।
 गोंधळ पोत निरंतर | चमत्कार पावती ॥ २ ॥
 तेथे येता रामदास | श्रीराम चरणीं दृढ विश्वास।
 अंतरी धरोनी आस | रामध्यान करीतसे ॥ ३ ॥
 रामरूपी देवी जाली | शिवशक्ति आकारली।
 नामे अंतरी निवाली | लक्ष पायीं ठेविल्या ॥ ४ ॥

बुधवार

नाम विठ्ठल सुंदर | ब्रह्मा विष्णु आणि हर।
 गुणातीत निर्विकार | शुकादिकी गायिला ॥ १ ॥
 चंद्रभागा रम्य तीर | तेथे उभा कटिकर।
 दिंड्या पताका अपार | यात्राघोष जाहला ॥ २ ॥
 तेथें येतां रामदास | दृढ श्रीरामीं विश्वास।
 रूप पालटोनी त्यास | रामरूपी भेटला ॥ ३ ॥
 पुन्हा विठ्ठलरूप | राम विठ्ठल येकरूप।
 पूर्वपुण्य हें अमूप | लक्ष पायीं ठेविल्या ॥ ४ ॥

गुरुवार

सारासार नीतिन्याय | मुख्य भक्तीचा उपाय।
 संतसंगेवीण काय | वायां जाय सर्वही ॥ १ ॥
 आर्धीं कर्माचा प्रसंग | शुद्ध उपासना मार्ग।
 ज्ञानें उद्धरती जन | येथे संदेह नाही ॥ २ ॥
 देहे निरसन करावे | महावाक्य विवरावे।
 तेणे संसारी तरावें | काळ नासतो आही ॥ ३ ॥

ज्यास नाहीं येणे जाणे | नाही जन्म ना मरणे।
 सद्यपाविजे श्रवणे | दास म्हणे हे सही ॥ ४ ॥

शुक्रवार

जय जगदंब सौख्यदानी | लक्ष्मी माय जगज्जननी।
 जय करबीरनिवासिनी | नारायणी भगवती ॥ १ ॥
 मूळमाया वैष्णवी | अनंत ब्रह्मांडे नाचवी।
 नाना नाटके लाघवी | परब्रह्मशक्ति ॥ २ ॥
 शास्त्रेपुराणे वेदस्मृति | अखंड जियेचे स्तवन करिती।
 जे अव्यक्तपुरुषाची व्यक्ति | चिद्रूपिणी ॥ ३ ॥
 विस्तारे वाढली इच्छाशक्ति | चराचरी जियेचि व्यासि।
 प्राणिमात्रांची ज्ञानज्योती | जगन्माता ॥ ४ ॥
 रामदासाचा किंकर | सदा झाडी महाद्वार।
 रामनाम अलंकार | कंठी हर्षे नाचतो ॥ ५ ॥

शिवथरघळीची सवाई

काय वानू शिवथर ग्रामी | जेथे पातले समर्थ स्वामी।
 स्फुरणालागी योग्य भूमी | देखोनिया स्थिरावले ॥ १ ॥
 सवे लेखकू योगिराज | मायबोलीला चढला साज।
 निर्माण झाले ग्रंथराज | शोभेनामे दासबोध ॥ २ ॥
 मनालागी केला बोध | आपला आपण घ्यावा शोध।
 आवरावा काम क्रोध | दीक्षा महान बोलले ॥ ३ ॥
 गुरुकृपेचिने जाणे | पुण्य भूमीचे दर्शने।
 उल्हासिल्या अंतःकरणे | सीतावंदी पुनः पुनः ॥ ४ ॥

सर्वार्दि शेवटची

साचा उपदेश देत | भली भली मति देत |
 समता समबुद्धि देत | कुमतीकु हरत है ॥ १ ॥
 मार्गकू दिखाव देत | भाव देत भक्ति देत |
 प्रेम की प्रचीत देत | आभार भर भरत है ॥ २ ॥
 ज्ञान देत ध्यान देत | आत्मकू विचार देत |
 ब्रह्मकू बताय देत | ब्रह्मय करत है ॥ ३ ॥
 मूढमति कहे जसवंत | ना हे जन कछू देत |
 श्रीगुरु निशिदिनी देत | की देवोहि करत है ॥ ४ ॥

जोहार

परमसुंदर रूप शामळ | इंद्रनीळकिंठ कांतिकोमळ |
 भयनिवारण भक्तवच्छळ | वरपराक्रम कीर्तिवीमळ ॥ १ ॥
 भुवनकंटक दैत्यमारक | अमरमोचन दैन्यहारक |
 दुरितनाशन पुण्यकारक | हरितसंकट दासतारक ॥ २ ॥
 विकटवीषम ताळछेदक | वरअनावरदैत्यभेदक |
 दशमुखांतक सिरच्छेदक | ऋषिमुनीजनचित्तवेधक ॥ ३ ॥
 अमरभूषण उत्तमोत्तम | भुवनपालक हा रघोत्तम |
 वीरवीरांतक हा वीरोत्तम | असुरांतक हा वरोत्तम ॥ ४ ॥
 बहुतपीडकदैत्यभंजन | ऋषिमुनीजनयोगीरंजन |
 दुरितदानवदुष्टगंजन | अतुळकीर्तन वेस्तवेंजन ॥ ५ ॥
 जय जय मार्तडवंशावतंस | जय जय कैवल्यधाम |
 जय जय भरताग्रज | जय जय सीतारमण ॥ ६ ॥

जय जय सिंहासनाधीश्वर || जय जय सुरराजविराजीतपद ||
 नमस्ते | नमस्ते | नमस्ते | नमः ||
 तुझा भिक्षकू दातया रामचंद्रा | सदा स्वस्थ चिंतीतसे गा महींद्रा |
 प्रजाधीश देशा उरपूर्ण द्यावे | भवदैन्य हें देशधाडी करावे ॥ १ ॥
	जय जय रघुवीर समर्थ	
	सदगुरु समर्थ रामदास स्वामी महाराज की जय	
	महारुद्र हनुमान की जय	
	श्रेष्ठ गंगाधर स्वामी महाराज की जय	
	योगीराज कल्याण स्वामी महाराज की जय	
	जय जय रघुवीर समर्थ	

-*-*-*-*-

- १) चौपदी २) श्रीराम नामावली
 ३) श्रीराम राम हे म्हणा पैकी एक क्रमाने

चौपदी

(१)

कोमळ वाचा दे रे राम | विमळ करणी दे रे राम ॥ धृ. ॥
 प्रसंग ओळखी दे रे राम | धूर्त कळा मज दे रे राम ॥ १ ॥
 हीतकारक दे रे राम | जनसुखकारक दे रे राम ॥ २ ॥
 अंतरपारखी दे रे राम | बहुजनमैत्री दे रे राम ॥ ३ ॥
 विद्यावैभव दे रे राम | उदासीनता दे रे राम ॥ ४ ॥
 मार्गो नेणे दे रे राम | मज न कळे ते दे रे राम ॥ ५ ॥

तुझी आवडी दे रे राम | दास म्हणे मज दे रे राम || ६ ||
 || श्रीराम जयराम जयजय राम ||

(२)

संगीत गायन दे रे राम आलापगोडी दे रे राम	७.
धातमाता दे रे राम अनेक धाटी दे रे राम	१
रसाळ मुद्रा दे रे राम जाड कथा मज दे रे राम	२
दस्तक टाळी दे रे राम नृत्यकला मज दे रे राम	३
प्रबंध सरळी दे रे राम शब्द मनोहर दे रे राम	४
सावधपण मज दे रे राम बहुत पाठांतर दे रे राम	५
दास म्हणे रे सदगुण धाम उत्तम गुण मज दे रे राम	६

|| श्रीराम जयराम जयजय राम ||

(३)

पावन भिक्षा दे रे राम दीनदयाळा दे रे राम	७.
अभेदभक्ती दे रे राम आत्मनिवेदन दे रे राम	१
तद्रूपता मज दे रे राम अर्थरीहण दे रे राम	२
सज्जनसंगति दे रे राम अलिसपण मज दे रे राम	३
ब्रह्मअनुभव दे रे राम अनन्यसेवा दे रे राम	४
मजविण तूं मज दे रे राम दास म्हणे मज दे रे राम	५

|| श्रीराम जयराम जयजय राम ||

श्रीशामनाभावली

निर्गुणरूप जय जय राम	१	भक्तवत्सल जय जय राम	२६
सगुणरूप जय जय राम	२	षट्ठिपुंजन जय जय राम	२७
मत्स्यरूप जय जय राम	३	दीनदयानिधि जय जय राम	२८
कूर्मरूप जय जय राम	४	दोषनिवारण जय जय राम	२९
वराहरूप जय जय राम	५	पतितपावन जय जय राम	३०
नरहरिरूप जय जय राम	६	हृदयनिवासी जय जय राम	३१
वामनरूप जय जय राम	७	इंद्रियचालक जय जय राम	३२
भार्गवरूप जय जय राम	८	त्रैलोक्यपालक जय जय राम	३३
रघुपतिरूप जय जय राम	९	भवभयहारक जय जय राम	३४
रामकृष्णरूप जय जय राम	१०	भवविषशामक जय जय राम	३५
बौद्धरूप जय जय राम	११	निजसुखकारक जय जय राम	३६
कलंकीरूप जय जय राम	१२	अखिलतीर्थाटिन जय जय राम	३७
रघुपति राघव जय जय राम	१३	वैराग्यवर्धक जय जय राम	३८
रविकुलमंडन जय जय राम	१४	गुरुपदरंजन जय जय राम	३९
दशरथनंदन जय जय राम	१५	ज्ञानप्रकाशक जय जय राम	४०
कौसल्यात्मज जय जय राम	१६	ऋषिमनतोषक जय जय राम	४१
जलदप्रभानिभ जय जय राम	१७	शस्त्रास्त्रग्राहक जय जय राम	४२
राजीवलोचन जय जय राम	१८	ताटिकार्मदन जय जय राम	४३
आजानवाहु जय जय राम	१९	सुवाहुच्छेदक जय जय राम	४४
अभयकरांबुज जय जय राम	२०	मारिचत्रासक जय जय राम	४५
कार्मुकपाणी जय जय राम	२१	गुरमखरक्षक जय जय राम	४६
नरतनुधारी जय जय राम	२२	अहिल्योद्वारण जय जय राम	४७
सुरसाहकारी जय जय राम	२३	विदेहपावन जय जय राम	४८
धर्मसंस्थापक जय जय राम	२४	कोदंडभंजन जय जय राम	४९
करुणासागर जय जय राम	२५	भूजावल्लभ जय जय राम	५०

परजितभार्गव जय जय राम ॥ ५१ ॥ सुग्रीवप्रियकर जय जय राम ॥ ७८ ॥
 अयोध्यागमिन् जय जय राम ॥ ५२ ॥ ताडच्छेदक जय जय राम ॥ ७९ ॥
 पितृवचनांकित जय जय राम ॥ ५३ ॥ वालीमर्दन जय जय राम ॥ ८० ॥
 राज्यत्यागिन् जय जय राम ॥ ५४ ॥ ताराबोधक जय जय राम ॥ ८१ ॥
 वल्कलधारिन् जय जय राम ॥ ५५ ॥ अंगदपालक जय जय राम ॥ ८२ ॥
 गृहकपावन जय जय राम ॥ ५६ ॥ रविसुतपालक जय जय राम ॥ ८३ ॥
 जटाजूटशोभित जय जय राम ॥ ५७ ॥ बनचरमित्र जय जय राम ॥ ८४ ॥
 चित्रकूटवासिन् जय जय राम ॥ ५८ ॥ सीतान्वेषण जय जय राम ॥ ८५ ॥
 वायसपीडक जय जय राम ॥ ५९ ॥ हनुमतप्रेषण जय जय राम ॥ ८६ ॥
 भरतकृपाकर जय जय राम ॥ ६० ॥ समुद्रगमिन् जय जय राम ॥ ८७ ॥
 योगधारीन् जय जय राम ॥ ६१ ॥ शरणगतरथक जय जय राम ॥ ८८ ॥
 अरण्यवासिन् जय जय राम ॥ ६२ ॥ फलमूलत्यागिन् जय जय राम ॥ ८९ ॥
 विराध्येदक जय जय राम ॥ ६३ ॥ कुशतल्पशायिन जय जय राम ॥ ९० ॥
 मनिजनरंजन जय जय राम ॥ ६४ ॥ तत्त्वपतित्यागिन् जय जय राम ॥ ९१ ॥

मिरामधेष्ठक जय जय राम ॥ ९२ ॥ कुशरात्तसपरामित्र जय जय राम ॥ ९३ ॥
 मुमिलामरंजन जय जय राम ॥ ९४ ॥ जस्तमित्रिशतसन जय जय राम ॥ ९५ ॥
 पांचलमित्रिसत् जय जय राम ॥ ९६ ॥ ग्रामतारकज्ञज्ञराम ॥ ९६ ॥
 फलमूलत्यागिन् जय जय राम ॥ ९७ ॥ रेतौरुंभम जय जय राम ॥ ९७ ॥
 शंखसमिक्षरण जय जय राम ॥ ९८ ॥ सुमेलमिहरीज्ञज्ञराम ॥ ९८ ॥
 शूलपाणिक्षिक्षण जय जय राम ॥ ९९ ॥ सामग्रामरकज्ञज्ञराम ॥ ९९ ॥
 खदगमित्रीज्ञज्ञराम ॥ १०० ॥ अमोघवाणिज्ञज्ञराम ॥ १०० ॥
 भूमुरस्थापकज्ञज्ञराम ॥ १०१ ॥ रामसरकंदा जय जय राम ॥ १०१ ॥
 हेममूर्तिन जय जय राम ॥ १०२ ॥ कुंभमर्तिमित्रण जय जय राम ॥ १०२ ॥
 जामर्तिमित्रहज्ञज्ञराम ॥ १०३ ॥ रियुमुसांजन जय जय राम ॥ १०३ ॥
 लैलामित्रहज्ञज्ञराम ॥ १०४ ॥ रसमार्पकज्ञज्ञराम ॥ १०४ ॥
 जयगुणामाम जय जय राम ॥ १०५ ॥ मित्रीप्रस्थापन जय जय राम ॥ १०५ ॥
 कलंपामोमाम जय जय राम ॥ १०६ ॥ सुमरसोमाम जय जय राम ॥ १०६ ॥
 शमरपूजित जय जय राम ॥ १०७ ॥ जामर्तिमित्रहर जय जय राम ॥ १०७ ॥
 हुमुरत्तिमाम जय जय राम ॥ १०८ ॥ मित्रिहरस्थापन जय जय राम ॥ १०८ ॥

वानरजीवन जय जय राम ॥ १०९ ॥ शत्रुघ्नबंधु जय जय राम ॥ ११४ ॥
 पुष्पकवाहन जय जय राम ॥ ११० ॥ दासानुग्रह जय जय राम ॥ ११५ ॥
 भरततोषक जय जय राम ॥ १११ ॥ सत्यभाषण जय जय राम ॥ ११६ ॥
 शरथ्यूवासिन् जय जय राम ॥ ११२ ॥ पत्नीकव्रत जय जय राम ॥ ११७ ॥
 अयोध्याधीश जय जय राम ॥ ११३ ॥ साम्राज्यराजिन जय जय राम ॥ ११८ ॥
 राज्यभिपक्त जय जय राम ॥ ११४ ॥ षड्गुणश्वर्य जय जय राम ॥ ११९ ॥
 अवनिजांक जय जय राम ॥ ११५ ॥ सच्चिदानन्द जय जय राम ॥ १२० ॥
 हे शेषानुज जय जय राम ॥ ११६ ॥ हरिहरपावन जय जय राम ॥ १२१ ॥
 हे भरताग्रज जय जय राम ॥ ११७ ॥

|| श्रीराम जयराम जयजय राम ॥
 || जय जय रघुवीर समर्थ ॥

श्रीशाम शाम हे छुणा

श्रीशाम शाम हे छुणा

(३)

सुरेंद्रचंद्रगेष्वल । अरुद्धध्यात्सेहल ।
 ज्ञासिसिसांगतो खुणा । श्रीरामराम हेमहुणा ।
 महेष्यापामितीप्रती । मिशेषगूचासांगती ।
 सस्लभमहेत्सेखुणा । श्रीरामराम हेमहुणा ।
 मिषेषबूत्त जालिले । मिषेषअंगापोलिले ।
 प्रचीतमालिमामता । श्रीरामराम हेमहुणा ।
 मिशालव्याळव्यस्तसी । नसीरुलव्याळमस्त
 ऋषीभक्षिधकारणा । श्रीरामराम हेमहुणा ।
 आपामहेत्त चुमला । उपामहुभस्ला भस्ला ।
 नसोज्ञासितूल्या । श्रीरामराम हेमहुणा ।

बहूत प्रयत्न पाहिले । परंतु सर्व राहिले ।
 विबुधपक्षरक्षणा । श्रीराम राम हे म्हणा ॥ ६ ॥
 विरामध्ये विरोत्तम् । विशेष हा रघोत्तम् ।
 सकाम काळऽआंकणा । श्रीराम राम हे म्हणा ॥ ७ ॥
 बहूत पाहिले खरें । परंतु दोन्ही अक्षरें ।
 चुकेल येम-यातना । श्रीराम राम हे म्हणा ॥ ८ ॥
 मनीं धरूनि साक्षपे । अखंड नाम हे जपे ।
 मनांतरी क्षणक्षणा । श्रीराम राम हे म्हणा ॥ ९ ॥
 देहे धरूनि बानरी । अखंड दास्य मी करी ।
 विमुक्त राज्य रावणा । श्रीराम राम हे म्हणा ॥ १० ॥

-*-*-*-*-*

॥ श्रीरामरक्षास्तोत्रम् ॥

श्रीगणेशाय नमः । अस्य श्रीरामरक्षास्तोत्रमन्त्रस्य बुधकौशिक ऋषिः
 श्रीसीतारामचंद्रो देवता, अनुष्टुप् छन्दः सीता शक्तिः श्रीमद्हनुमान्
 कीलकम्, श्रीरामचंद्रप्रीत्यर्थं जपे विनियोगः ॥

अथ ध्यानम् -

ध्यायेदाजानुबाहुं धृतशरधनुषं बद्धपद्मासनस्थं
 पीतं वासोवसानं नवकमलदलस्पर्धिनित्रं प्रसन्नम् ।
 वामाङ्कारूढसीतामुखकमलमिलङ्गोचनं नीरदाभं
 ना नालङ्कारदीमं दधतमुरुजटामण्डलं रामचंद्रम् ॥

इति ध्यानम् -
 चरितं रघुनाथस्य शतकोटिप्रविस्तरम् ।
 एकैकमक्षरं पुसां महापातकनाशनम् ॥ १ ॥
 ध्यात्वा नीलोत्पलश्यामं रामं राजीवलोचनम् ।
 जानकीलक्ष्मणोपेतं जटामुकुटमण्डितम् ॥ २ ॥
 सासितूणधनुर्बाणपाणिं नक्तं चरान्तकम् ।
 स्वलीलया जगत्त्रातुमाविर्भूतमजं विभुम् ॥ ३ ॥
 रामरक्षां पठेत्प्राज्ञः पापधनीं सर्वकामदाम् ।
 शिरो मे राघवः पातु भालं दशरथात्मजः ॥ ४ ॥
 कौसल्येयो दृशौ पातु विश्वामित्रप्रियः श्रुती ।
 घ्राणं पातु मखत्राता मुखं सौमित्रवत्सलः ॥ ५ ॥
 जिव्हां विद्यानिधिः पातु कण्ठं भरतवंदितः ।
 स्कन्धौ दिव्यायुधः पातु भुजौ भग्नेशकार्मुकः ॥ ६ ॥
 करौ सीतापतिः पातु हृदयं जामदग्न्यजित् ।
 मध्यं पातु खरध्वंसी नाभिं जाम्बवदाश्रयः ॥ ७ ॥
 सुग्रीवेशः कटी पातु सक्षिणी हनुमत्प्रभुः ।
 ऊरु रघूत्तमः पातु रक्षः कूलविनाशकृतः ॥ ८ ॥
 जानुनी सेतुकृत्पातु जद्धे दशमुखान्तकः ।
 पादौ बिभीषणश्रीदः पातु रामोऽखिलं वपुः ॥ ९ ॥
 एतां रामबलोपेतां रक्षां यः सुकृती पठेत् ।
 स चिरायुः सुखी पुत्री विजयी विनयी भवेत् ॥ १० ॥
 पातालभूतलब्योमचारिणश्छद्मचारिणः ।
 न द्रष्टुमपि शक्तास्ते रक्षितं रामनामभिः ॥ ११ ॥

१ रामेति रामभद्रेति रामचंद्रेति वा स्मरन् ।
 नरो न लिप्यते पापैर्भुक्तिं मुक्तिं च विन्दति
 जगज्जैत्रैकमन्त्रेण रामनाम्नाभिरक्षितम् ।
 यः कण्ठे धारयेत्स्य करस्थाः सर्वसिद्धयः
 वज्रपंजरनामेदं यो रामकवचं स्मरेत् ।
 अव्याहताङ्गः सर्वत्र लभते जयमंगलम्
 आदिष्टवान् यथा स्वप्ने रामरक्षामिमां हरः ।
 तथा लिखितवान् प्रातः प्रबुद्धो बुधकौशिकः
 आरामः कल्पवृक्षाणां विरामः सकलापदाम् ।
 अभिरामस्त्रिलोकानां रामः श्रीमान् स नः प्रभु
 तरुणौ रूपसंपन्नौ सुकुमारौ महाबलौ ।
 पुण्डरीकविशालाक्षौ चीरकृष्णाजिनाम्बरौ
 फलमूलाशिनौ दान्तौ तापसौ ब्रह्मचारिणौ ।
 पुत्रौ दशरथस्यैतौ भ्रातरौ रामलक्ष्मणौ
 शरण्यौ सर्वसत्वानां श्रेष्ठौ सर्वधनुष्मताम् ।
 रक्षः कुलनिहन्तारौ त्रायेतां नौ रघूत्तमौ
 आत्तसज्जधनुषाविष्पृशावक्षयाशुगनिषड्संङ्गिनौ ।
 रक्षणाय मम रामलक्ष्मणावग्रतः पथि सदैव गच्छताम् ॥ २० ॥
 संनद्धः कवची खड्गी चापबाणधरो युवा ।
 गच्छन्मनोरथोऽस्माकं रामः पातु सलक्ष्मणः
 रामो दाशरथिः शूरो लक्ष्मणानुचरो बली ।
 काकुत्स्थः पुरुषः पूर्ण कौसल्येयो रघूत्तमः
 ॥ २१ ॥
 ॥ २२ ॥

वेदान्तवेद्यो यज्ञेशः पुराणपुरुषोत्तमः ।
 जानकीवल्लभः श्रीमानप्रमेयपराक्रमः
 इत्येतानि जपेन्नित्यं मदभक्तः श्रद्धयान्वितः ।
 अश्वमेधाधिकं पुण्यं संप्राप्नोति न संशयः
 रामं दूर्वादिलश्यामं पद्माक्षं पीतवाससम् ।
 स्तुवन्ति नामभिर्दिव्यैर्न ते संसारिणो नरः
 रामं लक्ष्मणपूर्वजं रघुवरं सीतापतिं सुंदरम् ।
 काकुत्स्थं करुणार्णवं गुणनिधिं विप्रप्रियं धार्मिकम् ।
 राजेन्द्रं सत्यसंधं दशरथतनयं श्यामलं शान्तमूर्तिम् ।
 बन्दे लोकाभिरामं रघुकुलतिलकं राघवं रावणारिम्
 रामाय रामभद्राय रामचंद्राय वेधसे ।
 रघुनाथाय नाथाय सीतायाः पतये नमः
 श्रीराम राम रघुनन्दन राम राम ।
 श्रीराम राम भरताग्रज राम राम ।
 श्रीराम राम रणकर्कश राम राम ।
 श्रीराम राम शरणं भव राम राम
 श्रीरामचन्द्रचरणौ मनसा स्मरामि ।
 श्रीरामचन्द्रचरणौ वचसा गृणामि ।
 श्रीरामचन्द्रचरणौ शिरसा नमामि ।
 श्रीरामचन्द्रचरणौ शरणं प्रपद्ये
 माता रामो मत्पिता रामचन्द्र ।
 स्वामी रामो मत्सखा रामचंद्रः ।
 सर्वस्वं मे रामचंद्रो दयार्लुः ।
 नान्यं जाने नैव जाने न जाने
 ॥ २३ ॥
 ॥ २४ ॥
 ॥ २५ ॥
 ॥ २६ ॥
 ॥ २७ ॥
 ॥ २८ ॥
 ॥ २९ ॥
 ॥ ३० ॥

दक्षिणे लक्ष्मणो यस्य वामे तु जनकात्मजा ।
 पुरतो मारुतिर्यस्य तं बंदे रघुनन्दनम् ॥ ३१ ॥
 लोकाभिरामं रणरङ्गधीरं राजीवनेत्रं रघुवंशनाथम् ।
 कारुण्यरूपं करुणाकरं तं श्रीरामचंद्रं शरणं प्रपद्ये ॥ ३२ ॥
 मनोजवं मारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियं बुद्धिमतांवरिष्ठम् ।
 वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शरणं प्रपद्ये ॥ ३३ ॥
 कूजन्तं रामरामेति मधुरं मधुराक्षरम् ।
 आरुहा कविताशाखां बन्दे वालिमकिकोकिलम् ॥ ३४ ॥
 आपदामपहर्तरं दातारं सर्वसंपदाम् ।
 लोकाभिरामं श्रीरामं भूयो भूयो नमास्यहम् ॥ ३५ ॥
 भर्जनं भवबीजानामर्जनं सुखसंपदाम् ।
 तर्जनं यमदूतानां रामरामेति गर्जनम् ॥ ३६ ॥
 रामो राजमणिः सदा विजयते रामं रमेशं भजे ।
 रामेणाभिहता निशाचरचमूरामाय तस्मै नमः ।
 रामान्नास्ति परायणं परतरं रामस्य दासोऽस्म्यहम् ।
 रामे चित्तलयः सदा भवतु मे भो राम मामुद्धर ॥ ३७ ॥
 रामरामेति रामेति रमे रामे मनोरमे ।
 सहस्रनाम तत्तुल्यं रामनाम वरानने ॥ ३८ ॥
 ॥ इति श्रीबुधकौशिकविरचितं श्रीरामरक्षास्तोत्रं संपूर्णम् ॥

-*-*-*-*

मारुती स्तोत्र

भीमरूपी महारुद्रा वज्र हनुमान मारुती ।
 वनारी अंजनी सूता रामदूता प्रभंजना ॥ १ ॥
 महाबली प्राणदाता सकळा उठवी बळे ।
 सौख्यकारी दुःखहारी धूर्त वैष्णव गायका ॥ २ ॥
 दिननाथा हरीरुपा सुंदरा जगदंतरा ।
 पाताळदेवताहंता भव्य सेंदूर लेपना ॥ ३ ॥
 लोकनाथा जगन्नाथा प्राणनाथा पुरातना ।
 पुण्यवंता पुण्यशीला पावना परितोषका ॥ ४ ॥
 ध्वजांगे उचले बाहू आवेशे लोटिला पुढे ।
 काळाश्वी काळ रुद्राश्वी देखतां कांपती भये ॥ ५ ॥
 ब्रह्मांडे माइली नेणो आवळे दंतपंगती ।
 नेत्राश्वी चालिल्या ज्वाळा भृकुटी त्राहटिल्या बळें ॥ ६ ॥
 पुच्छ तें मुरडिलें माथा किरिटीकुँडले बर्णि ।
 सुवर्ण कटी कासोटी घंटा किंकिणी नागरा ॥ ७ ॥
 ठकरे पर्वता ऐसा नेटका सडपातळू ।
 चपलांग पाहतां मोठे महाविद्युलतेपरी ॥ ८ ॥
 कोटिच्छ्या कोटि उड्हाणे झेपावे उत्तरेकडे ।
 मंद्राद्रीसारिखा द्रोणु क्रोधे उत्पाटिला बळें ॥ ९ ॥
 आणिला माणुती नेला आला गेला मनोगतीं ।
 मनासी टाकिले मागे गतीसी तुळणा नसे ॥ १० ॥
 अणू पासूनि ब्रह्मांडा एवढा होत जातसे ।
 तयासी तुळणा कोठे मेरुमंदार धाकुटे ॥ ११ ॥

ब्रह्मांडभोवते वेदे वज्रपुच्छे करु शके ।
 तथासी तूलणा कैची ब्रह्मांडी पाहतां नसे ॥ १२ ॥
 आरक्त देखिले डोला ग्रासिले सूर्यमंडळा ।
 वाढता वाढता वाढे भेदिले शून्य मंडळा ॥ १३ ॥
 धनधान्य पशुबुद्धि पुत्रपौत्र समग्रही ।
 पावती रूप विद्यादी स्तोत्र पाठे करुनिया ॥ १४ ॥
 भूतप्रेतसमधादि रोगव्याधि समस्तही ।
 नासती तुट्टी चिंता आनंदे भीमदर्शनि ॥ १५ ॥
 हे धरा पंथरा श्लोकी लाभली शोभली बरी ।
 दृढ देहो निःसंदेहो संख्या चंद्रकळागुणे ॥ १६ ॥
 रामदासी अग्रगण्य कपिकुळासी मंडणू ।
 रामरूपी अंतरात्मा दशने दोष नासती ॥ १७ ॥
 ॥ इतिश्री रामदासकृत संकट निरसनं मारुती स्तोत्रं संपूर्णम् ॥

प्रार्थना

गणेशः शारदा चैव सद्गुरुः सज्जनस्तथा ।
 आराध्यदैवतं गुह्यं सर्वं मे रघुनंदनः ॥ १ ॥
 गणेश शारदा सद्गुरु । संत सज्जन कुळेश्वरु ।
 सर्वहि माझा रघुवीरु । सदगुरुरुपे
 यो जातो मरुदंशजः क्षितितले संबोधयन् सज्जनान् ।
 ग्रंथं यो रचयन् सुपुण्यजनकं श्रीदासबोधाभिधम् ॥
 यः कीर्त्या पठनेन सर्वविदुषां स्वांतापहारी सदा ।
 सोऽयं मुक्तिकरः क्षितौ विजयते श्रीरामदासो गुरुः ॥ ४ ॥
 ४४

मला वाटते अंतरी त्वां वसावें । तुझ्या दासबोधासि त्वां बोधवावें ॥
 अपत्यापरी पाववी प्रेमग्रासा । महाराजया सदगुरु रामदासा ॥ ५ ॥
 ब्रह्मानंदं परमसुखदं केवलं ज्ञानमूर्तिम् ।
 द्वंद्वातीतं गगनसदृशं तत्त्वमस्यादिलक्ष्यम् ।
 एकं नित्यं विमलमचलं सर्वधीसाक्षिभूतम् ।
 भावातीतं त्रिगुणरहितं सदगुरुं तं नमामि ॥ ६ ॥
 गुरुर्ब्रह्मा गुरुर्विष्णुर्गुरुर्देवो महेश्वरः ।
 गुरुसाक्षात् परंब्रह्म तस्मै श्रीगुरवे नमः ॥ ७ ॥
 अनेन प्रीयतां देवो भगवाज्जानकीपतिः ।
 श्रीरामचंद्रः पूर्वेषाम्मस्माकं कुलदैवतम् ॥ ८ ॥
 ॥ श्रोता वक्ता श्रीरामसमर्थ । जय जय रघुवीर समर्थ ॥

मनाचे श्लोक

(प्रत्येक श्लोकाच्या शेवटी 'श्रीराम' असा उच्चार करावा.)

१. प्रतिपदा

प्रभाते मर्नीं राम चिंतीत जावा ।
 पुढे वैखरी राम आधीं वदवा ।
 सदाचार हा थोर सांडू नये तो ।

मना सज्जना भक्तिपंथेची जावें ।
 तरी श्रीहरी पाविजेतो स्वभावे ।
 जनीं निंद्य तें सर्व सोडूनि द्यावे ।
 जनीं वंद्य ते सर्व भावे करावें ॥ २ ॥

मना वासना दुष्ट कामा नये रे ।
 मना सर्वथा पापबुद्धी नको रे ।
 मना धर्मता नीती सोडूं नको हो ।
 मना अंतरी सार वीचार राहो ॥ ४ ॥

मना पापसंकल्प सोऽूनी द्यावा ।
 मना सत्य संकल्प जीवीं धरावा ।
 मना कल्पना ते नको वीषयांची ।
 विकारें घडे हो जनीं सर्व चीं चीं ॥ ५ ॥ तयासारिखें भोगणे प्राप जाले ॥ ११ ॥

नको रे मना क्रोध हा खेदकारी ।
 नको रे मना काम नाना विकारी ।
 नको रे मना सर्वदा अंगिकारु ।
 नको रे मना मत्सरु दंभ भारु ॥ ६ ॥ विदेहीपणे मुक्ति भोगित जावी ॥ १२ ॥

मना श्रेष्ठ धारिष्ठ जीवीं धरावे ।
 मना बोलणे नीच सोशीत जावे ।
 स्वयं सर्वदा नम्र वाचे वदावे ।
 मना सर्व लोकांसि रे नीवावे ॥ ७ ॥ बळे लागला काळ हा पाठिलार्णी ॥ १३ ॥

देहे त्यागितां किर्तीं मार्गे उरावी ।
 मना सज्जना हेचि क्रिया धरावी ।
 मना चंदनाचे परी त्वा झिजावे ।
 परी अंतरी सज्जना नीवावे ॥ ८ ॥

नको रे मना द्रव्य तें पूढिलांचे ।
 अती स्वार्थबुद्धि न रे पाप सांचे ।
 घडे भोगणे पाप तें कर्म खोटे ।
 न होतां मनासारिखे दुःख मोठे ॥ ९ ॥ कितीयेक ते जन्मले आणि मेले ॥ १४ ॥

सदा सर्वदा प्रीती रामीं धरावी ।
 दुखाची स्वयं सांडि जीवीं करावी ।
 देहे दुःख तें सूख मानीत जावे ।
 विवेके सदा सस्वरुपी भरावे ॥ १० ॥ अकस्मात सांऽूनियां सर्व जाती ॥ १५ ॥

२. द्वितीया

जनीं सर्व सूखी असा कोण आहे ।
 विचारें मनां तूंचि शोधूनि पाहे ।
 मना त्वां चि रे पूर्वसंचीत केले ।
 विवेके हो जनीं सर्व चीं चीं ॥ ११ ॥ तयासारिखें भोगणे प्राप जाले ॥ ११ ॥

मना मानसी दुःख आणूं नको रे ।
 मना सर्वथा शोक चिंता नको रे ।
 विवेके देहेबुद्धि सोऽूनी द्यावी ।
 नको रे मना सर्वदा अंगिकारु ॥ ६ ॥ विदेहीपणे मुक्ति भोगित जावी ॥ १२ ॥

मना सांग पां रावणा काय जाले ।
 अकस्मात तें राज्य सर्व बुडाले ।
 म्हणोनी कुडी वासना सांडि वेर्णी ।
 मना सर्व लोकांसि रे नीवावे ॥ ७ ॥ बळे लागला काळ हा पाठिलार्णी ॥ १३ ॥

देहे त्यागितां किर्तीं मार्गे उरावी ।
 मना सज्जना हेचि क्रिया धरावी ।
 मना चंदनाचे परी त्वा झिजावे ।
 परी अंतरी सज्जना नीवावे ॥ ८ ॥

जिवा कर्मयोगे जनीं जन्म जाला ।
 परी शेवटी काळमूर्खीं निमाला ।
 महां थोर ते मृत्यूपंथेचि गेले ।
 कितीयेक ते जन्मले आणि मेले ॥ १४ ॥

मना पाहतां सत्य हे मृत्यूभूमी ।
 जितां बोलती सर्वही जीव मी मी ।
 चिरंजीव हे सर्वही मानिताती ।
 अकस्मात सांऽूनियां सर्व जाती ॥ १५ ॥

मरे येक त्याचा दुजा शोक वाहे ।
 अकस्मात तोही पुढे जात आहे ।
 पुरेना जनीं लोभ रे क्षोभ त्याते ।
 म्हणोनी जनीं मागुता जन्म घेते ॥ १६ ॥ जना उद्धरी नाथ लोकत्रयाचा ॥ २२ ॥

मना मानव वेर्थ चिंता वहाते ।
 अकस्मात होणार होऊनि जाते ।
 घडे भोगणे सर्वही कर्मयोगे ।
 मतीमंद तें खेद मानी वियोगे ॥ १७ ॥ देहांतीं तुला कोण सोऽूं पहातो ॥ २३ ॥

मना राघवेवीण आशा नको रे ।
 मना मानवाची नको कीर्तीं तूंरे ।
 जया वर्णिती वेद शास्त्रे पुराणे ।
 तया वर्णितां सर्वही श्लाघवाणे ॥ १८ ॥ अहंता मनीं पापिणी ते नसों दे ॥ २४ ॥

मना सर्वथा सत्य सांऽू नको रे ।
 मना सर्वथा मिथ्य मांऽू नको रे ।
 मना सत्य ते सत्य वाचें वदावे ।
 मना मिथ्य ते मिथ्य सोऽूनी द्यावे ॥ १९ ॥ पुढे सर्व जाईल कांही न राहे ॥ २५ ॥

बहू हिंपुटी होईजे मायपोटी ।
 नको रे मना यातना तेचि मोठी ।
 निरोधं पचे कोंडिले गर्भवासी ।
 अधोमूख रे दुःख त्या बाळकासी ॥ २० ॥ पुढे अंतरी सोऽंडि चिंता भवाची ॥ २६ ॥

मना वासना चूकवी येरझारा ।
 मना कामना सांडिं रे द्रव्यदारा ।
 मना यातना थोर हे गर्भवासी ।
 मना सज्जना भेटवी राघवासी ॥ २१ ॥

मना सज्जना हीत माझें करावे ।
 रघूनायका दृढ चित्तीं धरावे ।
 महाराज तो स्वामि वायूसुताचा ।
 न बोले मना राघवेवीण काहीं ।

जनीं वाउं बोलतां सूख नाहीं ।
 घडीने घडी काळ आयुष्य नेतो ।
 सदा सर्वदा नाम वाचें वसों दें ।
 रघूनायकावीण वायां सिणावे ।

सुखाची घडी लोटतां सूख आहे ।
 अहंता मनीं पापिणी ते नसों दे ॥ २४ ॥

मना वीट मानूं नको बोलण्याचा ।
 पुढे मागुता राम जोडेल केंचा ।
 देहेरक्षणाकारणे येल केला ।
 परी सेवटी काळ घेऊनि गेला ।

करी रे मना भक्ति या राघवाची ।
 || जय जय रघुवीर समर्थ ॥

३. तृतीया

भवाच्या भर्ये काय भीतोसि लंडी ।
धरी रे मन धीर धाकासि सांडी ।
रघूनायका सारिखा स्वामी शीरी ।
नुपेक्षी कदा कोपल्या दंडधारी ॥ २७ ॥

वसे मेरुमांदार हे सुष्ठिलीळा ।
शशी सूर्य तारांगणे मेघमाळा ।
चिरंजीव केले जनीं दास दोन्ही ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ २४ ॥

दिनानाथ हा राम कोदंडधारी ।
पुढे देखतां काळ पोटी थरारी ।
जना वाक्य नेमस्त हें सत्य मार्णी ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ २८ ॥

जिवां मानवां निश्वयो तो वसेना ।
शीरीं भार वाहेन बोले पुराणीं ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३४ ॥

पदीं राघवाचे सदा ब्रीद गाजे ।
बळे भक्तरीपूशिरीं कांबि वाजे ।
पुरी वाहिली सर्व जेणे विमार्णी ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ २९ ॥

वसे हो तथा अंतरी भाव जैसा ।
असे हो जया अंतरी भाव जैसा ।
वसे हो तथा अंतरी देव तैसा ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३५ ॥

सदा सर्वदा देव सन्नीध आहे ।
कृपाळूपणे अल्य धारिष्ट पाहे ।
सुखानंद आनंद कैवल्यदानी ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३६ ॥

समर्थचिया सेवका वक्र पाहे ।
असा सर्व भूमंडळी कोण आहे ।
जयाची लिळा वर्णिती लोक तीन्हीं ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३० ॥

महां संकटीं सोडिले देव जेणे ।
प्रतापें बळे आगळा सर्व गूर्णे ।
जयाते स्मरे शैत्यजा शूळपाणी ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३१ ॥

उडी धालितो संकटी स्वामी तैसा ।
हरीभक्तीचा घाव गाजे निशाणीं ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३७ ॥

सदा चक्रवाकासि मार्तड जैसा ।
उडी धालितो संकटी स्वामी तैसा ।
मना प्रार्थना तूजला येक आहे ।
रघूराज थक्कीत होऊनि पाहे ।

अवज्ञा कदा हो येदर्थी न कीजे ।
मना सज्जना राघवीं वस्ति कीजे ॥ ३८ ॥

अहिल्या शिळा राघवे मुक्त केली ।
पदीं लागतां दिव्य होऊनि गेली ।
जया वर्णितां सीणली वेदवाणी ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ ३२ ॥

जया वर्णिती वेद शास्त्रं पुराणे ।
जयाचेनि योगे समाधान बाणे ।
तयालांगि हें सर्व चांचल्य दीजे ।
मना सज्जना राघवीं वस्ति कीजे ॥ ३९ ॥

|| जय जय रघुवीर समर्थ ॥

४. चतुर्थी

मना पाविजे सर्व ही सूख जेथें ।
अती आदरे ठेविजे लक्ष तेथें ।
विवेके कुडी कल्पना पालटीजे ।
मना सज्जना राघवीं वस्ति कीजे ॥ ४० ॥

बहू हिंडता सौख्य होणार नाही ।
सिणावे परी नातुडे हीत कांहीं ।
विचारे बरे अंतरा बोधवीजे ।
मना सज्जना राघवीं वस्ति कीजे ॥ ४१ ॥

मनीं लोचनी श्रीहरी तोचि पाहे ।
जनीं जाणता भक्त होऊनी राहे ।
गुणी प्रीति राखे क्रमू साधनाचा ।
जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ४७ ॥

सदा देवकाजीं झिजे देह ज्याचा ।
सदा रामनामे वदे नित्य वाचा ।
स्वधर्मेचि चाले सदा उत्तमाचा ।
सदा देवकाजीं झिजे देह ज्याचा ॥ ४८ ॥

जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ४८ ॥

सदा बोलण्यासारिखे चालताहे ।
अनेकीं सदा एक देवासि पाहें ।
सगूणीं भजे लेश नाहीं भ्रमाचा ।
सदा मानसी तो निजध्यास राहो ॥ ४३ ॥

जगी धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ४९ ॥

नसे अंतरी कामनाना विकारी ।

उदासीन जो तापसी ब्रह्मचारी ।

निवाला मनी लेश नाहीं तमाचा ।

जगीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५० ॥

मदें मत्सरें सांडिला स्वार्थबुद्धि ।

प्रपंचीक नाही जयातें उपाधि ।

सदा बोलणें नम्म वाचा सुवाचा ।

जगीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५१ ॥

क्रमी वेळ जो तत्वचिंतानुवादें ।

न लिंपे कदा दंभ वादे विवादें ।

करी सूखसंवाद जो ऊगमाचा ।

जगीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५२ ॥

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

५. पंचमी

सदा आर्जी प्रीय जो सर्वलोकीं ।

सदा सर्वदा सत्यवादी विवेकी ।

न बोले कदा मिथ्य वाचा त्रिवाचा ।

जगीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५३ ॥

सदा सेवि आरण्य तारुण्यकाळी ।

मिळेना कदा कल्पनेचेनि मेळीं ।

चलेना मनी निश्चयो दृढ ज्याचा ।

जगीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५४ ॥

नसे मानसी नष्ट आशा दुराशा ।

बसे अंतरी प्रेमपाशा पिपाशा ।

क्रणी देव हा भक्तिभावें जयाचा ।

जगीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५५ ॥

दिनाचा दयाळू मनाचा मवाळू ।

स्नेहाळू कृपाळू जनीं दास पाळू ।

तथा अंतरी क्रोध संताप कैचा ।

जगीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५६ ॥

जगी होइजे धन्य या रामनामें ।

क्रिया भक्ति उपासना नित्य नेमें ।

उदासीनता तत्वतां सार आहे ।

जगीं धन्य तो दास सर्वोत्तमाचा ॥ ५७ ॥

नको वासना वीषयीं वृत्तिरूपें ।

पदार्थीं जडे कामना पूर्वपापें ।

सदा राम निःकाम चिंतीत जावा ।

मना कल्पनालेश तोही नसावा ॥ ५८ ॥

मना कल्पना कल्पितां कल्पकोटी ।

नव्हे रे नव्हे सर्वथा रामभेटी ।

मनीं कामना राम नाहीं जयाला ।

अती आदरें प्रीति नाहीं तयाला ॥ ५९ ॥

मना राम कल्पतरू कामधेनु ।

निधी सार चिंतामणी काय वानूं ।

जयाचेनि योगें घडे सर्व सत्ता ।

तया साम्यता कायसी कोण आतां ॥ ६० ॥

उभा कल्पवृक्षातळीं दुःख वाहे ।

तथा अंतरी सर्वदा तेंचि आहे ।

जनीं सज्जनीं वाद हा वाढवावा ।

पुढे मागुता शोक जीर्णीं धरावा ॥ ६१ ॥

निजध्यास तो सर्व तूटेनि गेला ।

बळे अंतरीं शोक संताप ठेला ।

सुखानंद आनंद भेदें बुदाला ।

मनी निश्चयों सर्व खेदें उडाला ॥ ६२ ॥

घरीं कामधेनु पुढे ताक मागे ।

हरीबोध सांझूनि वेघाद लागे ।

करी सार चिंतामणी काच्छंडे ।

तया मागतां देत आहे उदंडे ॥ ६३ ॥

अती मूढ त्या दृढ बुद्धि असेना ।

अती काम त्या राम चिर्णीं वसेना ।

अती लोभ त्या क्षोभ होईल जाणा ।

अती वीषयीं सर्वदा दैन्यवाणा ॥ ६४ ॥

नको दैन्यवाणें जिणें भक्तिऊणें ।

अती मूर्ख त्या सर्वदा दुःख दूऱे ।

धरीं रे मना आदरें प्रीति रामीं ।

नको वासना हेमधार्मीं विरामीं ॥ ६५ ॥

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

६. षष्ठी

नव्हे सार संसार हा घोर आहे ।

मना सज्जना सत्य शोधूनि पाहें ।

जनीं वीष खातां पुढे सूख कैचें ।

करी रे मना ध्यान या राघवाचें ॥ ६६ ॥

घनश्याम हा राम लावण्यरूपी ।

महाधीर गंभीर पूर्णप्रतापी ।

करी संकटीं सेवकाचा कुदावा ।

प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ६७ ॥

बळे आगळा राम कोदंडधारी ।

महां काळ विक्राळ तो ही थरारी ।

पुढे मानवा किंकरा कोण केवा ।

प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ६८ ॥

सुखानंदकारी निवारी भयातें ।

जनीं भक्तिभावें भजावें तयातें ।

तया मागतां देत आहे उदंडे ॥ ६९ ॥

प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ६९ ॥

सदा रामनामें वदा पूर्णकामें ।

कदा बाधिजेनापदा नित्यनेमें ।

मदालस्य हा सर्व सोङ्गूनि द्यावा ।

प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ७० ॥

जयाचेनि नामें महादोष जाती ।

जयाचेनि नामें गती पाविजेती ।

जयाचेनि नामें घडे पुण्यठेवा ।

प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ७१ ॥

न वेचे कदा ग्रंथिचें अर्थ काहीं ।

मुखें नाम उच्चारितां कष्ट नाहीं ।

महाघोर संसार शत्रु जिणावा ।

प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ७२ ॥

देहेदंडणे चे महां दुख आहे।
महादुःख तें नाम घेतां न राहे।

१ सदाशीव चिंतीतसे देवदेवा।
प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ७३ ॥

बहूतांपरीं संकटे साधनांची।

व्रते दान उद्यापने तें धनाची।

दीनाचा दयाळू मनीं आठवावा।

प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ७४ ॥

समस्तामध्ये सार साचार आहे।

कळेना तरी सर्व शोधून पाहें।

जिवा संशयो वाउगा तो त्यजावा।

प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ७५ ॥

नव्हे कर्म ना धर्म ना योग कांही।

नव्हे भोग ना त्याग ना सांग पाहीं।

म्हणे दास विश्वास नामीं धरावा।

प्रभाते मनीं राम चिंतीत जावा ॥ ७६ ॥

करी काम निःकाम या राघवाचें।

करी रूप स्वरूप सर्वा जिवांचें।

करी छंद निर्बद्द हे गूण गातां।

हरीकीर्तनीं वृत्तिविश्वास होतां ॥ ७७ ॥

अहो ज्या नरा रामविश्वास नाहीं।

तया पामरा बाधिजे सर्व काहीं।

महाराज तो स्वामि कैवल्यदाता।

वृथा वाहणे देह संसार चिंता ॥ ७८ ॥

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

७. सप्तमी

मना पावना भावना राघवाची।
धरीं अंतरी सोडिं चिंता भवाची।

भवाची जिवा मानवा भूलि ठेली।
नसे वस्तुची धारणा वेर्थ गेली ॥ ७९ ॥

धरा श्रीवरा त्या हरा अंतरातें।
तरा दुस्तरा त्या परा सागरातें।

सरा वीसरा त्या भरा दुर्भातें।
करा नीकरा त्या खरा मत्सरातें ॥ ८० ॥

मना मत्सरे नाम सांदूं नको हो।
अती आदरें हा निजध्यास राहो।

समस्तामध्ये नाम हें सार आहे।
दुजी तूळणा तूळितां ही न साहे ॥ ८१ ॥

बहू नाम या रामनामीं तुळेना।
अभाग्या नरा पामरा हें कळेना।

विषा औषध घेतले पार्वतीशें।
जिवां मानवा किंकरा कोण पूसे ॥ ८२ ॥

जेणे जाळिला काम तो राम घ्यातो।
उमेसी अती आदरें गूण गातो।

बहू ज्ञान वैराग्य सामर्थ्ये जेणे।
परी अंतरी नामविश्वास तेथे ॥ ८३ ॥

विठोने शिरीं वाहिला देवराणा।
तया अंतरीं ध्यास रे त्यासि नेणा।

निवाला स्वयं तापसी चंद्रमौळी।
जिवां सोडवी राम हा अंतकाळी ॥ ८४ ॥

भजा राम विश्राम योगेश्वराचा।

जपू नेमिला नेम गौरीहराचा।

स्वयं नीववी तापसी चंद्रमौळी।

तुम्हां सोडवी राम हा अंतकाळी ॥ ८५ ॥

मुखी राम विश्राम तेथेंचि आहे।

सदानंद आनंद सेऊनि राहे।

तयावीण तो सीण संदेहकारी।

निजधाम हें नाम शोकापहारी ॥ ८६ ॥

नको वीट मानूं रघूनायकाचा।

अती आदरें बोलिजे राम वाचा।

न वेचे मुखीं सांपडे रे फुकाचा।

तुम्हां सोडवी राम हा अंतकाळी ॥ ९१ ॥

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

८. अष्टमी

मुखी राम त्या काम बायूं शकेना।

गुणे इष्ट धारिष्ट त्याचें चुकेना।

हरीभक्त तो शक्त कामास मारी।

जगीं धन्य तो मारुती ब्रह्मच्यारी ॥ ८७ ॥

वहू चांगले नाम या राघवाचें।

अती साजिरे स्वल्प सोर्पे फुकाचें।

करी मूळ निर्मूळ घेतां भवाचें।

जिवां मानवां हेचि कैवल्य साचें ॥ ८८ ॥

जनीं भोजनी नाम वाचे बदावें।

अती आदरें गद्य घोरे म्हणावें।

हरीचिंतने अन्न जेवीत जावें।

तरी श्रीहरी पाविजेतो स्वभावे ॥ ८९ ॥

न ये राम वाणी तया थोर हाणी।

जनीं वेर्थ प्राणी तया नाम काणी।

हरीनाम हे वेदशास्त्री पुराणी।

बहू आगळे बोलिली व्यासवाणी ॥ ९० ॥

अजामेळ पाणी वदे पुत्रकामें।

तया मुक्ति नारायणाचेनि नामें।

शुकाकारणे कुंटणी राम वाणी।

मुखे बोलतां ख्याति जाली पुराणी ॥ ९५ ॥

महाभक्त प्रलहाद हा दैत्यकूळी ।

जपे रामनामावळी नित्यकाळी ।

पिता पापरुपी तया देखवेना ।

जनी दैत्य तो नाम मूर्खे म्हणेना ॥ १६ ॥ सगृणी अती आदर्सें भजावे ॥ १०२ ॥

मुखी नाम नाही तया मुक्ति केंची ।

अहंतागुणे यातना ते फुकाची ।

पुढे अंत येईल तो दैन्यवाणा ।

म्हणोनी म्हणा रे म्हणा देवराणा ॥ १७ ॥ येदर्थी मना सांडि जीवीं करावी ॥ १०३ ॥

हरीनाम नेमस्त पापाण तारी ।

बहू तारिले मानवदेहधारी ।

तया रामनामीं सदा जो विकल्पी ।

वदेना कदा जीव तो पापरुपी ॥ १८ ॥

जगी धन्य वाराणसी पुण्यरासी ।

तयेमांजि जातां गती पूर्वजांसी ।

मुखे रामनामावळी नित्यकाळी ।

जिवा हीत सांगे सदा चंद्रमौळी ॥ १९ ॥

यथासांग रे कर्म तेंहि घडेना ।

घडे धर्म ते पुण्य गांठी पडेना ।

दया पाहतां सर्वभूर्तीं असेना ।

फुकाचे मुखी नाम तेंहि वसेना ॥ २० ॥

जया नावडे नाम त्या येम जाची ।

विकल्पे उठे तर्क त्या नर्क ची ची ।

म्हणोनी अती आदरे नाम ध्यावे ।

मुखे बोलतां दोष जाती स्वभावे ॥ २१ ॥

अती लीनता सर्वभावे स्वभावे ।

जना सज्जनालागिं संतोषवावे ।

देहे कारणीं सर्व लावीत जावे ।

सगृणी अती आदर्सें भजावे ॥ १०२ ॥

हरीकीर्तने प्रीति रामीं धरावी ।

देहेबुद्धि नीरूपणीं वीसरावी ।

परद्रव्य आणीक कांता परावी ।

येदर्थी मना सांडि जीवीं करावी ॥ १०३ ॥

क्रियेवीण नानापरी बोलिजेते ।

परी चित्त दश्चित तें लाजवीते ।

मना कल्पना धीट सैराट धांवे ।

तया मानवा देव कैसेनि पावे ॥ १०४ ॥

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

९. नवमी

विवेके क्रिया आपुली पालटावी ।

अती आदरे शुद्ध क्रिया धरावी ।

जनीं बोलण्यासारिखे चाल बापा ।

मना कल्पना सोडि संसारतापा ॥ १०५ ॥

बरी स्नानसंध्या करी येकनिष्ठ्या ।

विवेके मना आवरी स्थानभ्रष्टा ।

दया सर्वभूर्तीं जया मानवाला ।

सदा प्रेमलू भक्तिभावे निवाला ॥ १०६ ॥

मना कोपआरोपणा ते नसावी ।

मना बुद्धि हे साधुसंगी वसावी ।

मना नष्ट चांडाळ तो संग त्यागी ।

मना होई रे मोक्षभागी विभागी ॥ १०७ ॥ मना सर्व जाणीव सांझूनि राहे ॥ ११३ ॥

सदा सर्वदा सज्जनाचेनि योगे ।

क्रिया पालटे भक्तिभावार्थ लागे ।

क्रियेवीण वाचाळता ते निवारी ।

तुटे वाद संवाद तो हीतकारी ॥ १०८ ॥

जनीं वादवेवाद सोडूनि द्यावा ।

जनीं सूखसंवाद सूखे करावा ।

जगीं तोचि तो शोकसंतापहारी ।

तुटे वाद संवाद तो हीतकारी ॥ १०९ ॥

तुटे वाद संवाद त्याते म्हणावे ।

विवेके अहंभाव याते जिणावे ।

अहंतागुणे वाद नानाविकारी ।

तुटे वाद संवाद तो हीतकारी ॥ ११० ॥

हिताकारणे बोलणे सत्य आहे ।

हिताकारणे सर्व शोधूनि पाहें ।

हिताकारणे बंड पाषांड वारी ।

तुटे वाद संवाद तो हीतकारी ॥ १११ ॥ नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ ११७ ॥

जनीं सांगता ऐकातं जन्म गेला ।

परी वादवेवाद तैसाचि ठेला ।

उठे संशयो वाद हा दंभधारी ।

तुटे वाद संवाद तो हीतकारी ॥ ११२ ॥

जनीं हीत पंडीत सांडीत गेले ।

अहंतागुणे ब्रह्मराक्षस जाले ।

तयाहूनि व्युत्पन्न तो कोण आहे ।

फुकाचे मुखीं बोलता काय वंचे ।

दिसेंदीस अभ्यंतरी गर्व सांचे ।

क्रियेवीण वाचाळता व्यर्थ आहे ।

विचारे तुझा तुंच शोधूनि पाहें ॥ ११४ ॥

तुटे वाद संवाद तेथे करावा ।

विवेके अहंभाव हा पालटावा ।

जनीं बोलण्यासारखे आचरावे ।

क्रियापालटे भक्तिपंथेचि जावे ॥ ११५ ॥

बहू श्रापितां कष्टला अंबक्रपी ।

तयाचे स्वये श्रीहरी जन्म सोशी ।

दिल्हा क्षीरसिंधू तया ऊपमानी ।

नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ ११६ ॥

धुरुं लेकरुं बापुडे दैन्यवाऱे ।

कृपा भाकिता दीथली भेटि जेणे ।

चिरंजीव तारांगणी प्रेमखाणी ।

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

१०. दशमी

गजेंदु महासंकटी वाट पाहे ।
तयाकारणे श्रीहरी धावताहे ।
उडी घातली जाहला जीवदानी ।
नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ १८ ॥

अजाभेळ पापी तथा अंत आला ।
कृपाकूपणे तो जनीं मुक्त केला ।
अनाथासि आधार हा चक्रपाणी ।
नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ १९ ॥

विधीकारणे जाहला मत्स्य वेगी ।
धरी कूर्मरूपे धरा पुष्ट भागी ।
जना रक्षणाकारणे नीच योनी ।
नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ २० ॥

महाभक्त प्रलहाद हा कष्टवीला ।
म्हणोनी तयाकारणे सिंह झाला ।
न ये ज्वाळ विशाळ संनीध कोणी ।
नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ २१ ॥

कृपा भाकितां जाहला बज्रपाणी ।
तयाकारणे वामनु चक्रपाणी ।
द्विजांकारणे भार्गवू चापपाणी ।
नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ २२ ॥

अहिल्येसतीलागिं आरण्यपंथे ।
कुदावा पुढे देव बंदी तयाते ।
बळे सोडितं घाव घाली निशाणी ।
नुपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥ २३ ॥

तये दौपदीकारणे लागवेगे ।
त्वरं धांवतु सर्व सांदूनि मागे ।
कळीलागि जाला असे बोध्य मौनी ।
नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ २४ ॥

अनाथां दिनाकारणे जन्मताहे ।
कलंकी पुढे देव होणार आहे ।
जया वर्णितां सीणली वेदवाणी ।
नुपेक्षी कदा देव भक्ताभिमानी ॥ २५ ॥

जनाकारणे देव लीलावतारी ।
बहूतांपरी आदरे वेषथारी ।
तया नेणती ते जन पापरूपी ।
दुरात्मे महा नष्ट चांडाळ पापी ॥ २६ ॥

जगी धन्य तो रामसूखे निवाला ।
कथा ऐकतां सर्व तल्लीन जाला ।
देहेभावना रामबोधे उडाली ।
मनोवासना रामरूपीं बुडाली ॥ २७ ॥

मना वासना वासुदेवीं वसों दे ।
मना कामना कामसंगी नसों दे ।
मना कल्पना वाउगी ते न कीजे ।
मना सज्जना सज्जनीं वस्ति कीजे ॥ २८ ॥

गतीकारणे संगती सज्जनाची ।
मती पालटे सूमती दुर्जनाची ।
रतीनायिकेचा पती नष्ट आहे ।
म्हणोनी मनातीत होऊनि राहें ॥ २९ ॥

मना अल्प संकल्प तो ही नसावा ।

मना सत्य संकल्प चितीं वसावा ।

जनीं जल्प वीकल्प तो ही त्यजावा ।

रमाकांत येकांतकाळी भजावा ॥ ३० ॥

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

११. एकादशी

भजाया जनीं पाहतां राम येकू ।

करीं बाण येकू मुखीं शब्द येकू ।

क्रिया पाहतां उद्धरे सर्व लोकू ।

धरा जानकीनायकाचा विवेकू ॥ ३१ ॥

विचारूनि बोले विवंचूनि चाले ।

तयाचेनि संतम ते ही निवाले ।

बरें शोधल्यावीण बोलों नको हो ।

जनीं चालणे शुद्ध नेमस्त राहो ॥ ३२ ॥

हरीभक्त विरक्त विज्ञानरासि ।

जेणे मानसीं स्थापिलें निश्चयासी ।

तया दर्शने स्पर्शने पुण्य जोडे ।

तया भाषणे नष्ट संदेह मोडे ॥ ३३ ॥

नसे गर्व अंगी सदा वीतरागी ।

क्षमा शांति भोगी दया दक्ष योगी ।

नसे लोभ ना क्षोभ ना दैन्यवाणा ।

यहीं लक्षणीं जाणिजे योगिराणा ॥ ३४ ॥

धरीं रे मना संगती सज्जनाची ।

जेणे वृत्ति हे पालटे दुर्जनाची ।

बळे भाव सद्बुद्धि सन्मार्ग लागे ।

महां कूर तो काळ विक्राळ भंगे ॥ ३५ ॥

भयें व्यापिले सर्व ब्रह्मांड आहे ।

भयातीत तें संत आनंत पाहें ।

जया पाहतां द्वैत कांही दिसेना ।

भय मानसी सर्वथा ही असेना ॥ ३६ ॥

जिवां श्रेष्ठ ते स्पष्ट सांगोनि गेले ।

परी जीव अज्ञान तैसेचि ठेले ।

देहेबुद्धिचे कर्म खोटे टळेना ।

जुने ठेवणे मीपणे आकळेना ॥ ३७ ॥

भ्रमे नाडळे वीत ते गुप जालें ।

जिवा जन्मदारिद्र ठाकूनि आले ।

देहेबुद्धिचा निश्चयो ज्या टळेना ।

जुने ठेवणे मीपणे आकळेना ॥ ३८ ॥

पुढे पाहतां सर्व ही कोंदलेंसे ।

अभाग्यास हें दृश्य पाषाण भासे ।

अभावे कदा पुण्य गांठी पडेना ।

जुने ठेवणे मीपणे आकळेना ॥ ३९ ॥

जयाचे तया चूकले प्राम नाहीं ।

गुणे गोविलें जाहलें दुःख देहीं ।

गुणावेगळी वृत्ति ते ही वळेना ।

जुने ठेवणे मीपणे आकळेना ॥ ४० ॥

म्हणे दास सायास त्याचे करावे ।

जनीं जाणता पाय त्याचे धरावे ।

गुरअंजनेवीण तें आकळेना ।

जुनें ठेवणे मीपणे आकळेना ॥ १४१ ॥

कळेना कळेना कळेना ढळेना ।

ढळे नाढळे संशयो ही ढळेना ।

गळेना गळेना अहंता गळेना ।

बळे आकळेना मिळेना मिळेना ॥ १४२ ॥

अविद्यागुणे मानवा ऊमजेना ।

भ्रमे चूकले हीत तें आकळेना ।

परीक्षेवीण बांधले दृढ नारों ।

परी सत्य मिथ्या असें कोण जाणे ॥ १४३ ॥

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

१२. द्वादशी

जर्गीं पाहतां साच तें काय आहे ।

अती आदरें सत्य शोधूनि पाहें ।

पुढे पाहतां पाहतां देव जोडे ।

भ्रमे भ्रांति अज्ञान हें सर्व मोडे ॥ १४४ ॥

सदा विषयो चिंतितां जीव जाला ।

अहंभाव अज्ञान जन्मासि आला ।

विवेके सदा सस्वरूपी भरावें ।

जिवा ऊगमीं जन्म नाहीं स्वभावे ॥ १४५ ॥

दिसे लोचनी तें नसे कल्यकोडी ।

अकस्मात आकारले काळ मोडी ।

पुढे सर्व जाईल कांही न राहे ।

मना संत आनंत शोधूनि पाहें ॥ १४६ ॥

फुटेना तुटेना चळेना ढळेना ।

सदा संचले भी पणे तें कळेना ।

तया एकरूपासि दूजें न साहें ।

मना संत आनंत शोधूनि पाहें ॥ १४७ ॥

निराकार आधार ब्रह्मादिकांचा ।

जया सांगतां सीणली वेदवाचा ।

विवेके तदाकार होऊनि राहे ।

मना संत आनंत शोधूनि पाहें ॥ १४८ ॥

जर्गीं पाहतां चर्मचक्री न लक्षे ।

जर्गीं पाहतां ज्ञानचक्री न रक्षे ।

जर्गीं पाहतां पाहणे जात आहे ।

मना संत आनंत शोधूनि पाहें ॥ १४९ ॥

नसे पीत ना श्वेत ना शाम कांही ।

नसे वेक्त आवेक्त ना नीळ नाही ।

म्हणे दास विश्वासतां मुक्ति लाहे ।

मना संत आनंत शोधूनि पाहें ॥ १५० ॥

खरे शोधितां शोधितां शोधताहे ।

मना बोधितां बोधितां बोधताहे ।

परी सर्वही सज्जनाचेनि योगे ।

बरा निश्चयो पाविजे सानुरागे ॥ १५१ ॥

बहुतां परी कूसरी तत्त्वज्ञाडा ।

परी पाहिजे अंतरी तो निवाडा ।

मना सार साचार तें वेगळें रे ।

समस्तांमधे येक तें आगळें रे ॥ १५२ ॥

नव्हे पिंडज्ञाने नव्हे तत्त्वज्ञाने ।

समाधान कांही नव्हे तानमाने ।

नव्हे योगधारे नव्हे भोगत्यारे ।

समाधान तें सज्जनाचेनि योगे ॥ १५३ ॥

महावाक्य तत्त्वादिके पंचिकर्णे ।

खुणे पाविजे संतसंगे विवर्णे ।

द्वितीयेसि संकेत जो दाविजेतो ।

तया सांडुनी चंद्रमा भाविजेतो ॥ १५४ ॥

दिसेना जनीं तेंचि शोधूनि पाहें ।

बरें पाहतां गूज तेथेंचि आहे ।

करी घेउं जातां कदा आडळेना ।

जनीं सर्व कोंदाटले तें कळेना ॥ १५५ ॥

म्हणे जाणता तो जनीं मूर्ख पाहे ।

अतकासि तर्की असा कोण आहे ।

जनीं मीपणे पाहतां पाहवेना ।

तया लक्षितां वेगळें राहवेना ॥ १५६ ॥

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

१३. त्रयोदशी

बहू शास्त्र धुंडाळितां वाड आहे ।

जया निश्चयो येक तो ही न साहे ।

मती भांडती शास्त्रबोधे विरोधें ।

गती खुंटती ज्ञानबोधें प्रबोधें ॥ १५७ ॥

श्रुति न्याय मीमांसके तर्कशास्त्रे ।

स्मृती वेद वेदांतवाक्ये विचित्रे ।

स्वयं शेष मौनावला स्थीर पाहे ।

मना सर्व जाणीव सांडून राहे ॥ १५८ ॥

जेंणे मक्षिका भक्षिली जाणिवेची ।

तया भोजनाची रुची प्राप्ति कैची ।

अहंभाव ज्या मानसींचा विरेना ।

तया ज्ञान हें अन्न पोटीं जिरेना ॥ १५९ ॥

नको रे मना वाद हा खेदकारी ।

नको रे मना भेद नाना विकारी ।

नको रे मना सीकऊं पूढिलांसि ।

अहंभाव जो राहिला तूजपासी ॥ १६० ॥

अहंतागुणे सर्व ही दुःख होतें ।

मुखें बोलिलें ज्ञान तें वेर्ध जातें ।

सुखी राहतां सर्व ही सूख आहे ।

अहंता तुझी तूं चि शोधूनि पाहें ॥ १६१ ॥

अहंतागुणे नीति सांडी विवेकी ।

अनीतीबळे श्लाघ्यता सर्व लोकीं ।

परी अंतरी सर्व ही साक्ष येते ।

प्रमाणांतरे बुद्धि सांडूनि जाते ॥ १६२ ॥

देहेबुद्धिचा निश्चयो दृढ जाला ।

देहातीत ते हीत सांडीत गेला ।

देहेबुद्धि ते आत्मबुद्धि करावी ।

सदा संगती सज्जनाची धरावी ॥ १६३ ॥ देहेबुद्धिचा आठळं नाठवावा ॥ १६९ ॥

मने कल्पिला वीषयो सोडवावा ।

मने देव निर्गूण तो वोळखावा ।

मने कल्पितां कल्पना ते सरावी ।

सदा संगती सज्जनाची धरावी ॥ १६४ ॥ देहेबुद्धि हे ज्ञानबोधें तजावी ।

देहावीक प्रपंच हा चिंतियेला ।

परी अंतरी लोभ निश्चीत ठेला ।

हरीचिंतने मुक्तिकांता वरावी ।

सदा संगती सज्जनाची धरावी ॥ १६५ ॥ असे सार साचार ते चोरलेसे ।

अहंकार विस्तारला या देहाचा ।

स्त्रियापुत्रमित्रादिके मोह त्यांचा ।

बळे भ्रांति हे जन्मचिंता हरावी ।

सदा संगती सज्जनाची धरावी ॥ १६६ ॥ येही लोचनीं पाहतां दृश्य भासे ।

बरा निश्चयो शाश्वताचा करावा ।

म्हणे दास संदेह तो वीसरावा ।

घडीने घडी सार्थकाची करावी ।

सदा संगती सज्जनाची धरावी ॥ १६७ ॥ अहंतागुणे कल्पितां ही कळेना ॥ १७१ ॥

करी वृत्ति जो संत तो संत जाणा ।

दुराशागुणे जो नव्हे दैन्यवाणा ।

उपाधी देहेबुद्धिते वाढवीते ।

परी सज्जना केवि बांधू शके ते ॥ १६८ ॥ विवेके उदेला अहंकार राहो ।

नसे अंत आनंत संता पुसावा ।

अहंकार विस्तार हा नीरसावा ।

गुणेवीण निर्गूण तो आठवावा ।

|| जय जय रघुवीर समर्थ ॥

१४. चतुर्दशी

देहेबुद्धि ते वस्तुची भेटि घ्यावी ।

विवेके तये वस्तुची भेटि घ्यावी ।

तदाकार हे वृत्ति नाहीं स्वभावे ।

म्हणोनी सदा तें चि शोधीत जावे ॥ १७० ॥

असे सार साचार तें चोरलेसे ।

येही लोचनीं पाहतां दृश्य भासे ।

निराभास निर्गूण तें आकळेना ।

अहंतागुणे कल्पितां ही कळेना ॥ १७१ ॥

स्फुरे वीषयीं कल्पना ते अविद्या ।

स्फुरे ब्रह्म रे जाण माया सुविद्या ।

मुळीं कल्पना दों रुये ते चि जाली ।

विवेके तरी सस्वरुपी मिळाली ॥ १७२ ॥

स्वरुपी उदेला अहंकार राहो ।

तेणे सर्व आच्छादिलें व्योम पाहों ।

दिशा पाहतां तें निशा वाढताहे ।

गुरुविण तो सर्वथाही न दीसे ॥ १७३ ॥ विवेके विचारे विवंचूनि पाहें ॥ १७३ ॥

जयो चक्षूने लक्षितां लक्षवेना ।

भवा भक्षितां रक्षितां रक्षवेना ।

क्षयातीत तो आक्षयी मोक्ष देतो ।

दयादक्ष तो साक्षिने पक्ष घेतो ॥ १७४ ॥

विधी निर्मितां लीहितो सर्व भालीं ।

परी लीहिता कोण त्याचे कपाळीं ।

हरु जाळितो लोक संहारकाळीं ।

परी सेवटी शंकरा कोण जाळी ॥ १७५ ॥

जगीं द्वादशादित्य हे रुद्र आळा ।

असंख्यात संख्या करी कोण शळा ।

जगीं देव धुंडाळिता आडळेना ।

जर्नी मुख्य तो कोण कैसा कळेना ॥ १७६ ॥

तुटेना फुटेना कदा देवराणा ।

चळेना ढळेना कदा दैन्यवाणा ।

कळेना कळेना कदा लोचनासी ।

वसेना दिसेना जगीं मीपणासी ॥ १७७ ॥

जया मानला देव तो पूजिताहे ।

परी देव शोधूनि कोण्ही न पाहे ।

जगीं पाहतां देव कोट्यानकोटी ।

जया मानली भक्ति जे तेचि मोठी ॥ १७८ ॥ तयाचेनि योगें समाधान बाणे ॥ १८३ ॥

तिन्ही लोक जेथूनि निर्माण जाले ।

तया देवरायासी कोण्ही न बोले ।

जगीं थोरला देव तो चोरलासे ।

गुरुविण तो संत आनंत शोधीत जावे ॥ १७९ ॥ मना संत आनंत शोधीत जावे ॥ १८४ ॥

गुरु पाहतां पाहतां लक्ष कोटी ।

बहूसाल मंत्रावळी शक्ति मोठी ।

मर्नी कामना चेटके धातमाता ।

जर्नी वेर्थे रे तो नव्हे मुक्तिदाता ॥ १८० ॥

नव्हे चेटकी चाळकुं द्रव्यमांदु ।

नव्हे निंदकु मत्सरु भक्तिमांदु ।

नव्हे उन्मतु वेसनी संगाधु ।

जर्नी ज्ञानिया तो चि साधु अगाधु ॥ १८१ ॥

नव्हे वाउगी चाहूटी काम पोटी ।

क्रियेवीण वाचाळता तें चि मोठी ।

मुख्ये बोलिल्यासारिखे चालताहे ।

मना सदगुरु तो चि शोधुनि पाहे ॥ १८२ ॥

१५. पौर्णिमा/अमावास्या

जर्नी भक्त ज्ञानी विवेकी विरागी ।

कृपाळू मनस्वी क्षमावंत योगी ।

प्रभु दक्ष व्युत्पन्न चातुर्य जाणे ।

नव्हे तेंचि जाले नसे तेंचि आले ।

कळों लागले सज्जनाचेनि बोले ।

अनुवर्च्य तें वाच्य वाचे वदावे ।

लपावें अती आदरे रामरुपीं ।
 भयातीत निश्चीत ये सस्वरुपीं ।
 कवा तो जनीं पाहतां ही दिसेना ।
 सदा ऐक्य तो भिन्नभावें वसेना ॥ १८५ ॥ मनीं शून्य अज्ञान हें मावळेना ॥ १९१ ॥
 सदा सर्वदा राम सन्नीध आहे ।
 मना सज्जना सत्य शोधून पाहें ।
 अखंडीत भेटी रघूराज योगु ।
 मना सांडि रे मीषणाचा वियोगु ॥ १८६ ॥ तेथें संग निःसंग दोनी न साहे ॥ १९२ ॥
 भुतें पिंड ब्रह्मांड हें ऐक्य आहे ।
 परी सर्व ही सस्वरुपीं न साहे ।
 मना भासलें सर्व कांहीं पहावें ।
 परी संग सोडूनी सूखी रहावे ॥ १८७ ॥ श्रृती नेणती नेणती अंत त्याचा ॥ १९३ ॥
 देहेभान हें ज्ञानशस्त्रें खुडावें ।
 विदेहीपणे भक्तिमार्गेंचि जावें ।
 विरक्तीबळें निंद्य सर्वं त्यजावें ।
 परी संग सोडूनी सूखें रहावें ॥ १८८ ॥ परी मागुता ठाव कोठें पहातो ॥ १९४ ॥
 मही निर्मिली देव तो वोळखावा ।
 जया पाहतां मोक्ष तत्काळ जीवा ।
 तया निर्गुणालागि गूर्णीं पहावें ।
 परी संग सोडूनी सूखें रहावें ॥ १८९ ॥ तयावीण कोठें रिता ठाव नाहीं ॥ १९५ ॥
 नव्हे कार्यकर्ता नव्हे सृष्टिभर्ता ।
 परेहून पर्ता न लिंपे विवर्ता ।
 तया निर्विकल्पासि कल्पीत जावें ।
 परी संग सोडूनी सूखें रहावें ॥ १९० ॥ तेथें लक्ष आलक्ष सर्वं बुडालें ॥ १९६ ॥

देहेबुद्धिचा निश्चयो ज्या ठळेना ।
 तया ज्ञान कल्यांतकाळी कळेना ।
 परब्रह्म तें मीषणे आकळेना ।
 मनीं शून्य अज्ञान हें मावळेना ॥ १९२ ॥
 मना ना कळे ना ढळे रूप ज्याचें ।
 दुजेवीण तें ध्यान सर्वोत्तमाचें ।
 तया खून तें हीण दृष्टांत पाहे ।
 नभें व्यापिलें सर्व सृष्टीस आहे ।
 रघूनायेका ऊपमा तें न साहे ।
 दुजेवीण जो तोचि तो हा स्वभावें ।
 तया व्यापकु व्यर्थ कैसें म्हणावें ॥ १९८ ॥ जनीं साधनेवीण सन्मार्ग लागे ॥ २०३ ॥
 नव्हे जाणता नेणता देवराणा ।
 न ये वर्णितां वेदशास्त्रां पुराणां ।
 नव्हे दृष्ट्य अदृष्ट्य साक्षी तयाचा ।
 नव्हे जाणता नेणती अंत त्याचा ॥ १९३ ॥
 पुसे आदरें साधकू प्रेष्ण ऐसा ।
 देहे टाकितां देव कोठें रहातो ।
 सदा संचला येत ना जात कांहीं ।
 दुजेवीण जे खून स्वामीप्रतापें ॥ १९९ ॥ मना संग हा सर्व संगास तोडी ।
 विदेहीपणे परी व्यापकु जाण तैसा ।
 देहे टाकितां देव कोठें रहातो ।
 सदा संचला येत ना जात कांहीं ।
 दुजेवीण जे खून स्वामीप्रतापें ॥ १९९ ॥ मना संग हा मोक्ष तत्काळ जोडी ।
 मनीं मानसी द्वैत कांहीं वसेना ।
 बहुतां दिसां आपुली भेटि जाली ।
 विदेहीपणे सर्व काया निवाली ॥ २०१ ॥ मना संग हा साधकां सीघ्र सोडी ।
 मना गूज रे तूज हें प्राप जालें ।
 परी अंतरी पाहिजे येत्न केले ।
 सदा श्रवणे पाविजे निश्चयासी ।
 सदा सर्वदा आर्त पोटीं पुरेना ॥ १९७ ॥ धरीं सज्जनसंगती धन्य होसी ॥ २०२ ॥
 अती जीर्ण विस्तीर्ण तें रूप आहे ।
 तेथें तर्क संपर्क तोही न साहे ।
 अती गूढ तें दृढ तत्काळ सोपें ।
 दुजेवीण जे खून स्वामीप्रतापें ॥ १९९ ॥ मना संग हा द्वैत निःशेष मोडी ॥ २०४ ॥
 मना उन्मनी शब्द कुंडीत राहे ।
 तो गे तोचि तो राम सर्वत्र पाहे ॥ २०० ॥ म्हणे दास विश्वासतां मुक्तिभोगी ॥ २०५ ॥
 कदा वोळखीमाजि दुजें दिसेना ।
 मनीं मानसी द्वैत कांहीं वसेना ।
 बहुतां दिसां आपुली भेटि जाली ।
 विदेहीपणे सर्व काया निवाली ॥ २०१ ॥ || जय जय रघुवीर समर्थ ||

श्रीदासबोध वाचन

दररोज श्रीदासबोध एक समास अनुक्रमाने पूर्ण वाचावा नंतर पुढील समासातील एक ओवी वाचावी.

नंतर दशक २० समास १० मधील २६ ते ३७ ओव्यांचे वाच्न करावे.

जालें साधनाचें फळ | संसार जाला सफळ | निर्गुण ब्रह्म तें निश्वळ |
अंतरी बिंबळे || २६ || हिशेब जाला मायेचा | जाला निवाडा तत्वांचा |
साध्य होता साधनाचा | ठाव नाही || २७ || स्वप्नी जें जें देखिले | तें तें
जागृतीस उडालें | सहजचिं अर्नुवाच्य जालें | बोलता न ये || २८ || ऐसे
हे विवेके जाणावें | प्रत्यये खुणेंसी बाणावें | जन्म मृत्यूच्या नावे
शून्याकार || २९ || भक्तांचेनि स्वाभिमानें | कृपा केली दाशरथीनें | समर्थ
कृपेची वचनें | तो हा दासबोध || ३० || वीस दशक दासबोध | श्रवणद्वारे
घेतां शोध | मननकर्त्यासि विषद | परमार्थ दोतो || ३१ || वीस दशक दोनशे
समास | साधके पाहावे सावकांश | विवरतां विशेषा विशेष | कळोंलागे ||
३२ || ग्रंथांचे करावे स्तवन | स्तवनाचें काय प्रयोजन | येथे प्रत्ययास
कारण | प्रत्ययो पाहावा || ३३ || देह तंव पांचा भूतांचा | कर्ता आत्मा
तेथींचा | आणि कवित्व प्रकार मनुष्याचा | कशावरुनी || ३४ || सकळ
करणे जगदिशांचे | आणि कवित्वचिं काय मनुष्याचें | ऐशा अप्रमाण
बोलण्याचे | काय ध्यावे || ३५ || सकळ देहाचा झाडा केला | तत्व समुदाय
उडाला | तेथे कोण्या पदार्थला | आपुले म्हणावें || ३६ || ऐसीं हीं विचाराचीं
कामें | उगेच भ्रमोनये भ्रमें | जगदीश्वरे अनुक्रमे | सकळ केले || ३७ ||

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

-*-*-*-*-

श्रीसदगुरुङंची आरती

सुखसहिता दुःखरहिता निर्मळ एकांता ।
कलिमलदहना गहना स्वामी समर्था ।
न कळे ब्रह्मादिका अंत अनंता ।
तो तू आम्हां सुलभ जय कृपावंता ॥ १ ॥
जयदेव जयदेव जय करुणाकरा ।
आरती ओवाळूं सदगुरुमाहेरा ॥ धृ. ॥
मायेविण माहेर विश्रांतीठाव ।
शब्दीं अर्थलाभ बोलणीं वाव ।
सदगुरुप्रसादे सुलभ उपाव ।
रामी रामदासा फळला सद्भाव ॥ २ ॥

आरती मनोबोधाची

वेदांचें जे गुह्य शास्त्रांचे जें सार ।
प्राकृत शब्दांमाजी केला विस्तार ।
कर्म उपासना ज्ञान गंभीर ।
ज्याच्या मननमात्रे आत्मा गोचर ॥ १ ॥
जयदेव जयदेव जय मनोबोधा ।
पंचप्राण आरती तुज स्वात्मुशुद्धा ॥ धृ. ॥
दोन शतें पांच श्लोक हे जाण ।
श्रवणे अर्थे साधक पावती हे खूण ।
परमार्थसी सुलभ मार्ग हा पूर्ण ।
यशवंत सदगुरुदासाचा प्राण ॥ २ ॥

श्रीमद् दासबोध आरती

वेदांतसंमतीचा काव्यसिंधू भरला ।
 श्रुति शास्त्र ग्रंथ गीता साक्ष संगम केला ।
 महानुभाव संतजनी अनुभव चाखिला ।
 अज्ञान जडजीवां मार्ग सुगम जाला ॥ १ ॥
 जय जय दासबोधा, ग्रंथराज प्रसिद्धा ।
 आरती ओवाळीन विमळ ज्ञान बाळबोधा
 नवविधा भक्तिपंथे रामरूप अनुभवी ।
 चातुर्यनिधी मोठा मायाचक्र उगवी ।
 हरिहर हृदर्यचे गुह्य प्रगट दावी ।
 बद्धचि सिद्ध जाले असंख्यात मानवी ॥ २ ॥
 वीसहि दशकींचा अनुभव जो पाहे ।
 नित्य नेम विवरीतां स्वयें ब्रह्मचि होये ।
 अपार पुण्यगाठी तरी श्रवण लाहे ।
 कल्याण लेखकाचे भावगर्भ हृदर्यी ॥ ३ ॥

—*—*—*—*

सदा सर्वदा योग तुझा घडावा । तुझे कारणी देह माझा पडावा ।
 उपेक्षु नको गूणवंता अनंता । रघुनायका मागणे हेचि आतां ॥
 सदा चक्रवाकासि मार्तड जैसा । उडी घालितो संकटी स्वामि तैसा ।
 हरिभक्तिचा घाव गाजे निशाणी । नृपेक्षी कदा राम दासाभिमानी ॥
 मुखी राम त्या काम बाधूं शकेना । गुणे इष्ट धारिष्ट त्याचें चुकेना ।
 हरिभक्त तो शक्त कामास मारी । जगी धन्य तो मारुती ब्रह्मचारी ॥

“हनुमंत आमुची कुळवळी”

हनुमंत आमुची कुळवळी । राम मंडपा वेला गेली ।
 श्रीरामभक्तीने फळली । रामदास बोले या नावे || १ ॥
 आमुचे कुळी हनुमंत । हनुमंत आमुचे मुख्य दैवत ।
 तयावीण आमुचा परमार्थ । सिद्धिते न पवे सर्वथा || २ ॥
 साह्य आम्हांसी हनुमंत । आराध्यदैवत श्री रघुनाथ ।
 श्रीगुरु श्रीरामसमर्थ । काय उणे दासासी || ३ ॥
 दाता येक श्रीरघुनंदन । वरकड लंडी देईल कोण ।
 तया सोडोन आम्ही जन । कोणाप्रति मागावे || ४ ॥
 म्हणोनि आम्ही रामदास । श्रीरामचरणीं आमुचा विश्वास ।
 कोसळोनि पडो हें आकाश । आणिकाची वास न पाहूं || ५ ॥
 स्वरूपसांप्रदाय अयोध्यामठ । जानकीदेवी श्रीरघुनाथ दैवत ।
 मारुती उपासना नेमस्त । वाढविला परमार्थ रामदासी || ६ ॥
 स्वधामासि जातां महारामराजा । हनुमंत तो ठेविला ये चि काजा ।
 सदासर्वदा रामदासांसि पावे । खळीं गांजिता ध्यान सांडोनि भांवे ॥ ७ ॥
 आपदामपहर्तारं दातारं सर्वसंपदाम् ।
 लोकाभिरामं श्रीरामं भूयोभूयो नमाम्यहम् || ८ ॥
 नमो आदिबोधात्मरूपा परेशा । नमो हंसनारायणा निजरेशा ।
 नमो ब्रह्मदेवा वसिष्ठा श्रीरामा । नमो मारुती रामदासाभिरामा ॥ ९ ॥

—*—*—*—*

ध्यान करुं जातां मन हारपले । सगुणी जाहले गुणातीत ॥ १ ॥
 जेथें पाहे तेथें राघवाचें ठाण । करी चापबाण शोभतसे ॥ २ ॥
 राम माझे मनीं राम माझे ध्यानी । शोभे सिंहासनी राम माझ्या ॥ ३ ॥
 रामदास म्हणे विश्रांति मागणे । जीर्वीचे सांगणे हितगुज ॥ ४ ॥
 शुकासारिखे पूर्ण वैराग्य ज्याचे । वसिष्ठापरी ज्ञान योगेश्वराचे ।
 कवी वाल्मिकासारिखा मान्य ऐसा । नमस्कार माझा सद्गुरु रामदासा ॥

॥ रामा रघुनंदना ॥

रामा रामा रामा रामा रघुनंदना । रामा रघुनंदना ॥
 रामा रामा रामा रामा कुळभूषणा ॥ १ ॥
 रामा रामा रामा रामा जानकीपते । रामा जानकीपते ।
 रामा रामा रामा रामा विमलमते ॥ २ ॥
 रामा रामा रामा रामा दीनवत्सला । रामा भक्तवत्सला ।
 रामदास म्हणे तुझी अगम्य लीला ॥ ३ ॥
 रामा रामा रामा रामा रामा हो । जय रामा हो ।
 तारी तारी तारी तारी आम्हां हो ॥ ४ ॥
 तोडी तोडी तोडी तोडी भवपाश । रामा भवपाश ।
 अनन्यशरण रामीं रामदास ॥ ५ ॥
 राम राम राम जप सीताभिराम । जप सीताभिराम ।
 राम राम राम जप सीताभिराम । राजा० ॥ ६ ॥
 सज्जनगडनिवास माझे रामदासमाये । माझे रामदासमाये ॥
 रामदासमाये । माझे रामदासमाये ॥ ८४ ॥

श्रमहरणीनिवास माझे कल्याणमाये । माझे कल्याणमाये ॥
 कल्याणमाये । माझे कल्याणमाये ॥
 शरयूतीरनिवास माझे रामचंद्रमाये । माझे रामचंद्रमाये ॥
 रामचंद्रमाये । माझे रामचंद्रमाये ॥

-*-*-*-*

सीताकांतस्मरण जय जय राम ।
 सद्गुरु समर्थ रामदासस्वामी महाराज की जय ।
 महारुद्र हनुमान की जय ।
 श्रेष्ठ गंगाधर स्वामीमहाराज की जय ।
 योगीराज कल्याण स्वामी महाराज की जय ।
 ॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

-*-*-*-*

माळेवा श्लोक

मम माळे तुझ्या सबे दिनरात चालावे ।
 हातीं जरी तूं नसता श्वासात गे वसावे ।
 विसरू दे माझे “मी” पण माळची मी होऊन जावे ।
 श्रृति दालने ज्ञान भक्तीची उघडी गे मोक्ष दे ॥
 यानंतर “श्रीराम जयराम जयजय राम” हा मंत्र १०८ वेळा म्हणावा.

श्री समर्थनीं केलेली श्रीशामाची प्रार्थना

कल्याण करी रामराया | जनहित विवरी || धृ. ||
 तळमळ तळमळ होतचि आहे | हे जन हातिं धरी || १ ||
 अपराधी जन चुकतचि गेले | तुझा तंची सांवरी || २ ||
 कठिण त्यावरी कठीणची जाले | आतां न दिसे उरी || ३ ||
 कोठे जावें काय करावें | आरंभिली बोहरी || ४ ||
 दास म्हणे आम्ही केलें पावलें | दयेसि नाहीं सरी || ५ ||

॥ प्रसाद ॥

प्रसाद हा मज द्यावा देवा | प्रसाद हा मज द्यावा || धृ. ||
 सहवास तुझाची घडावा देवा | प्रसाद हा मज द्यावा || १ ||
 निशिदिनी तव मी नाम स्मरावे | विसर तुझा न पडावा देवा || २ ||
 हृदय मंदिरी तुवा बैसुनी | ज्ञानयोग मज व्हावा देवा || ३ ||
 गुरुचरणामृत निशिदिनी प्राशुनी | जन्म मृत्यु चुकवावा देवा || ४ ||
 आत्मसुता प्रभु प्रसाद द्यावा | वियोग ना तव व्हावा देवा || ५ ||
 ॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

-*-*-*-*-*

श्रीसमर्थाचि पसायदान

सीबणा मनाचा विपरीत वाणा |
 उदास वाटे बहु साल प्राणा |
 मग राघवा रे तुज बाहिलो रे |
 कृपाळुवे सत्वर पाहिलो रे || १ ||
 देवे दयाळे करुणा करावी |
 भक्ताभिमाने भरणी भरावी |
 हे राम नौमी तरणी तरावी |
 दासा समस्तां वरणी वरावी || २ ||
 रघुनाथदासा कल्याण व्हावे |
 अतिसौख्य व्हावे आनंदवावे |
 उद्गेग नासो वर शत्रु नासो |
 नाना विलासे मग तो विलासो || ३ ||
 कोडे नको रे कळही नको रे |
 कापट्य कर्मी सहसा नको रे |
 निर्वाण-चिंता निरसी अनंता |
 शरणागता दे बहु धातमाता || ४ ||
 अजयो न हो रे जयवंत हो रे |
 अपदा नको रे बहुभाग्य हो रे |
 श्रीमंतकारी जन हीतकारी |
 परऊपकारी हरिदास तारी || ५ ||
 ॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

मानपौ

परम सदगुरु परमार्थाप्रत न्यावी माझी मती
पंचसाधना चेतवूनिया करितो पंचारति
जय जय सदगुरु जय जय सदगुरु ॥ धृ. ॥

आयुष्यातील सुखदुःखाची मजसी का बाधा
जीवननामक यज्ञातील या दोनीही समिधा
परंज्योतीला असोत अर्पण अवघ्या दैवगती ॥ १ ॥

तनुनिर्वाहा आवश्यक मी यत्ने संपादावे
अधिक लाभता सत्पात्री ते दानसुख घ्यावे
कधीही ना मी उलंघाव्या वेदाज्ञा वा श्रुति ॥ २ ॥

जगत दिसावे जगन्नाथमय त्याची करिता सेवा
अहंपणाचा भाव मानसि मुळी न उपजावा
तपः साधने नमवावे मी मात्र अविद्येप्रती ॥ ३ ॥

विहित कर्म मी नित्य करावे आंस नसो चित्ती
निरिच्छ मानस तरिहि असावी उल्हासित वृत्ती
तुझ्या पदांचे तीर्थ ठरावी सहजचि माझी कृती ॥ ४ ॥

स्वाध्यायाने उमजावी मज माझ्यामधली शक्ति
सत्य लाभता सरे याचना उरते अमृत भक्ति
अनंत जन्मासाठी म्हणुनी तुज ही शरणागति ॥ ५ ॥

॥ जय जय रघुवीर समर्थ ॥

श्रीक्षेत्र सज्जनगड

श्रीसमर्थाना कायम वस्तीसाठी छत्रपती श्री शिवाजी महाराजांनी दिलेला हा परळीचा किल्ला. श्रीसमर्थ तेथे वास्तव्यास आल्यावर गडावर संत परिषद झाली होती त्यावेळी याचे नांव 'सज्जनगड' ठेवण्यात आले. आतापर्यंत गडावर जाण्यासाठी हजारो पायन्या चढाव्या लागत परंतु आता मोटारची सोय झाल्याने बहुतेक गड मोटारने चढून जाता येते. गडावर श्रीरामांचे सुंदर मंदिर आहे. यातील मूर्ती श्रीसमर्थानी मुद्दाम करवून घेतल्या होत्या. श्रीसमर्थाच्या निर्वाणानंतर गडावरच त्यांच्या देहाला अग्निसंस्कार झाला. छत्रपती संभाजी महाराजांनी तेथेच श्रीसमर्थाचे समाधी मंदिर बांधले. श्रीसमर्थाच्या समाधीचे दर्शनास हजारो भाविक नित्यशः येत असतात. श्रीसमर्थ सेवा मंडळ, सज्जनगड या संस्थेने तेथे दर्शनार्थीच्या निवासाची व प्रसादाची व्यवस्था निःशुल्क केली आहे.

गडाचा परिसर खूप मोठा आहे. पाणी-वीज यांचीही सोय झालेली असून आलेल्या दर्शनार्थीची निवासाची सोयही झालेली आहे. पूजनीय श्रीधर स्वामी येथे श्रीसमर्थाच्या सेवेस बहुत काल वास्तव्य करून होते. गडावर पूजनीय श्रीधर स्वामीच्या नावे श्रीधर कुटीही आहे.

येथील सर्व व्यवस्था श्रीसमर्थ सेवा मंडळ सज्जनगड या संस्थेतर्फे पाहिली जाते. संप्रदायाप्रमाणे सकाळ-सायंकाळ राम उपासना चालत असून नित्य प्रवचन, भजन, कीर्तन आदी कार्य चालू असते.

असा हा श्रीसमर्थाचा पावन सज्जनगड.

जय जय रघुवीर समर्थ !